

22/18
2/45

202

ΑΣΜΑΤΑ

ΕΙΣ ΤΟΝ

ΑΓΙΟΝ ΔΘΑΝΑΣΙΟΝ

ΕΠΙΣΚΟΠΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΠΟΛΕΩΣ

ΚΑΙ

ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ ΠΕΡΙ ΑΓΙΩΝ

ΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΑΡΤΙΝΟΥ

Πατριάρχου

Εκτυπωθέντος δικαίου ευφραν-
θόντος καὶ Σοφ. Σόλου.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Ν. ΤΡΙΜΗ

1886

ΑΣΜΑΤΑ

ΕΙΣ ΤΟΝ

ΑΓΙΟΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ

ΕΠΙΣΚΟΠΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΚΑΙ

ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ ΠΕΡΙ ΑΓΙΩΝ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΑΡΤΙΝΟΥ

Πρεσβυτέρου

Ἐγκωμιαζομένου δικαίου εὐφραν-
θῆσονται λαοί. Σοφ. Σολομ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Ν. ΤΡΙΜΗ

1886

ΑΤΑΜΖΑ

ΖΟΥ ΖΗ

ΑΙΟΝ ΑΝΑΝΙΑ ΤΗ

ΙΕΡΑ ΚΑΙ ΣΕΒΑΣΜΙΑ ΜΟΝΗ

ΤΟΥ

ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

ΕΝ ΓΟΥΡΤΥΝΙΑ:

ΑΝΑΤΙΘΗΣΙ

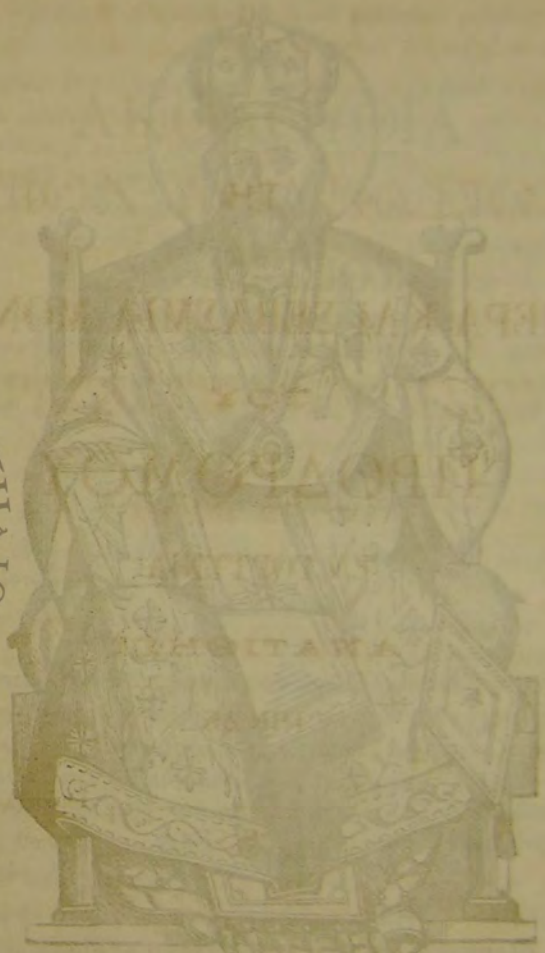
ΤΗΝ ΔΕ

Ο ΥΜΝΟΓΡΑΦΟΣ

ΣΤΑΥΡΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΕΥΟΥ

1886

Ο ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΕΝ ΤΩ ΜΕΓΑΛΩ ΕΣΠΕΡΙΝΩ

Μετά τὸν προοιμακὸν τὸ «Μακάριος ἄνθρωπος». Εἰς τὸ «Κύριε ἐλέη-
κράζα» ἱστῶμεν στίχ. ἔξ.

Ἦχος Β'. Ποίσις εὐφημιῶν στέμμασι.

Πάντες οἱ εὐσεβεῖς σήμερον ἀνυμνήσωμεν τὸν Ἱερά-
ρχην, τὸν ἀθανασίας ἐπώνυμον, καὶ Ἀθανασίου ἐφά-
μιλλον, Χριστιανουπόλεως ποιμένα. Δουχεῖον λαμπρὸν
γενόμενον τοῦ Πνεύματος, τὸ σῶμα σὺν τῇ ψυχῇ ἀπο-
καθάραντα τῆς τῶν παθῶν τρικυμίας. Ὁθεν ἠξιώθη, ἀ-
εννάως θαυματουργεῖν, Χριστῷ παριστάμενος τῷ σώ-
σαντι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Δεῦτε ἐν ἱεροῖς μέλεσι, καταστέψωμεν τὴν θεῖαν Κρί-
σαν, εὐωδίας οὖσαν ἀνάπλεων, καὶ πάμπολλα θαύ-
ματα βρύουσαν, καὶ πιστοὺς κινδύνων λυτρουμένην.
Βοδῶντες, Σὲ ἀνυμνοῦμεν, παντοδύναμε, προστάτην καὶ
ἀρωγὸν ἡμῶν ἐκφάναντα, τὸν Ἀθανάσιον ὄντως, οὗ τὸ

θεῶν σκῆνος εὐωδίας πολλῆς πληροῖς, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἔχων τὸ μέγα ἔλεος.

Θαύμα ἐκπληκτικὸν γέγονε καὶ κατέπληξε τοὺς τολμητάς, τοὺς βεβήλους χεῖρας ἐκτείναντας, καὶ τὰ λειψανά σου συλήσαντας. Ἐκλονίσθη πᾶσα ἡ οἰκία, καὶ κρότος, φρικτὸς καὶ μέγας καὶ παννύχιος, σὲ ζῶντα καὶ μετὰ θάνατον ἀπέδειξε. Καὶ οἱ αὐτόπται νῦν ζῶσιν· οὐτοι μαρτυροῦσιν, ὅτι σὺ εἰ θαυματουργὸς κλεινὸς Ἀθανάσιε. Εὐχαῖς σου πάντες σωθεῖμεν.

Πόθω θεοτερπεῖ σήμερον ἀσπασώμεθα τὸ θεῖον σκῆνος, τοῦ ἀξιαγάστου Πατρὸς ἡμῶν, Ἀθανασίου τοῦ μέγα, τοῦ κρουνοῦς θαυμάτων καθαρθέντος. Τὸ μέγα τῆς Γορτυνίας ἐγκαλλώπισμα, καὶ θεῖον Μονῆς Προδρόμου στόλον ἄσειστον, τῆς εὐποιᾶς τὸν πλοῦτον, τὸν ἀεὶ δηλοῦντα ἀγανάκτησιν τοῦ Θεοῦ, τριγμῷ τῆς σῆς λάρνακος τιμωμέν σε Ἀθανάσιε.

Δόξα. Ἦχος πλαγ. Α'.

Ὡς θαυμαστά σοι τὰ ἔργα Χριστέ! Ἀνέδειξας ἐν τοῖς ἐσχάτοις χρόνοις θαυματουργὸν τὸν Ἱεράρχην σου Ἀθανάσιον. Σὲ γὰρ τὸν βαρύτεμον ποθήσας μαργαρίτην, τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δόξαν, σκύδαλα ἐλογίσαστο. Καὶ τοῖς ἔχνεσί σου ἀκολουθῶν, πνεῦμα καὶ σῶμα ταῖς ἀρεταῖς ἀπεθέωσεν. Ὅθεν τὸ «ἐπέβλεψον Κύριε» ἐκφωνῶν, λαμπρότατον ἄστρον, πρὸ τοῦ στόματός αὐτοῦ ἔωρατο. Τὴν δ' ὀλολύζουσαν γοερῶς ἐπὶ τοῦ θεοῦ λειψάνου, νεκρὸς τὴν χεῖρα ὕψωσε, καὶ ταύτην ἠυλόγησε. Μεγαλουργεῖ Ἀθανάσιε, πρέσβευε τοῦ βυ-

¹ Ἡ ἀπόλυτος αὕτη ὀνομαστικὴ ἐτίθη ἐξεπίτηδες, καθότι ἡ ταυτοπροσωπία ἐτέρου ῥήματος ἤθελε προσενήσει ἀγῶνι εἰς τὸ μέλος.

σθῆναι ἡμᾶς, ἐκ τῶν βελῶν τοῦ Βελίαρ καὶ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν, τῆς Ἑορτῆς.

Εἰσοδος. «Φῶς ἱλαρόν». Τὸ προκείμενον.

Τὰ ἀγαγώσματα τοῦ Ἁγίου Νικολάου.

Ἰδιόμ. Εἰς τὴν Αἰτήν. Ἦχος Α'.

Τοὺς ὑπὲρ ἄνθρωπον ἀγῶνάς σου, καὶ τὰς πυκνάς χαμευνίας, πῶς μὴ θαυμάσωμεν, Ἱεροφάντα θεσπέσιε. Ἀρχῆθεν γὰρ προορισθεὶς τὸν τιμαλφεῖ καὶ ἰσαγγελοῦ τῆς παρθενίας χιτῶνα, ἄσπιλον διεφύλαξας. Καὶ τοῖς τερπνοῖς καὶ χαμαιζήλοις τοῦ βίου χαίρειν εἰπὼν νύκτωρ τε μεθ' ἡμέραν, τῷ Σωτῆρι ἐδόξας· «Ἡ ψυχὴ μου ἐκολλήθη ὁπίσω σου. Γνώρισόν μοι. Κύριε, ὁδὸν ἐν ἧ πορεύσομαι.» Ὅθεν ἀνελθὼν, εἰς τὸ περιέβλεπτον Ἱεραρχίας ὕψος, ἐπινεύσει τῆς Θεοτόκου, πᾶσαν ἀρετὴν ἑαυτῷ ἐνεθυσάσας, καὶ θαυματουργὸν σεαυτὸν ἀναπέφηνις. Πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν Πάτερ Ἁγιώτατε.

Τὴν πίστιν τετήρηκε, τὸν δρόμον τετέλεκε, ἀγῶνα τὸν καλὸν ἀγωνισάμενος, ὁ Χριστιανουπόλεως Ἀθανάσιος. Ποιμαίνων γὰρ καὶ πυκτεύων, καὶ τὴν σάρκα δουλαγωγῶν, τοῖς πᾶσι πάντα γέγονεν, ἵνα πάντας κερδήσῃ. Καὶ τὸν Σωτῆρα μειοῦμενος, ὑπὲρ τῶν προδόντων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐτίθει. Διὸ, καὶ τοῦτον ἐδόξασεν ὁ Χριστὸς καὶ ζῶντα καὶ μετὰ θάνατον. Τῷ τρισηλίῳ οὖν φωτὶ, φαεινὸς παριστάμενος, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν τοῦ Εὐαγγελίου κήρυξ διαπρῶσιε.

Ὡς ἀργαλέος ἐστὶν ὁ δρόμος τῆς ἀρετῆς! Διὸ καὶ πρὸ Θεοῦ στεφανοῦνται οἱ ἀναβάσεις θείας ἐν τῇ καρδίᾳ τιθέμενοι, καὶ ἀκλινῶς πολεμοῦντες, καὶ κόσμον καὶ κοσμοκράτορα. Ἀλλ' ὁ Κερκύρας βλάστημα, καὶ Γορτυνίας καύχημα, τῆς Χριστιανουπόλεως Ἱε-

ρουργέ· καὶ ποιμάντωρ, ἐν οὐρανοῖς χοροδοτῶν, καὶ ἐπὶ γῆς ἀπείροις θαύμασι δοξασθεὶς, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν, Πάτερ Ἀθανάσιε.

Δόξα. Ἦχος δ'.

Σήμερον σκερτήσωμεν, καὶ πνευματικῶς εὐφρανθώμεν, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Ἱεράρχου. Τὸν γὰρ Σωτήρα τοῦ παντός, οὗτος ἐπιποθέσας, γονεῖς, μνηστὴν, σὺν τοῖς λοιποῖς τοῦ βίου θελγέτροις ἀπηρνήσατο. Καὶ τῇ λυχνίᾳ ἐπιθὰς διὰ τῆς Θεοτόκου, τῇ ἀόκνῳ διδασκαλίᾳ, Θεὸν καὶ ἄνθρωπον ἐκήρυξε. Φρόδῳ καὶ τρόμῳ δὲ τοῦτον θύων, ὅλην ἐν ἑαυτῷ τὴν Τριάδα ἐπεσπάσατο. Καὶ τὴν ψυχὴν τῆς τῶν παθῶν ἀγλῦος ἐκκαθάρας, γυμνησιῶντων καὶ πειναλέων, χηρῶν τε ὀρφανῶν ὑπῆρξε παραμύθειον. Ὅθεν τοῖς θαύμασιν ἐδοξάσθη, μέλλοντα προειπὼν, καὶ τοὺς τῆς λείμνης βατράχους ἀφῶνους ἀπειργάσατο· αὐτοὶς δὲ τοῦτοις τὸ κοῤῥεῖν, μετὰ καιρῶν ἔχαρίσατο. Αὐτοῦ ταῖς ἐκσεύαις Χριστὲ, εἰρήνην τῇ πέτρῃ δώρησαι καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὸ μέγα ἔλεος.

Καὶ νῦν. Τῆς Ἑορτῆς.

Εἰς τὸν στίχον ἀπόστιχα Προσόμοια.

Παρενέφημοι μάρτυρες.

Διάδοχος ὡφθῆς ἀληθῆς, πάτερ Ἀθανάσιε, τῶν Ἀποστόλων. Καὶ ἐνδοξος, καὶ διαπρύσιος, τοῦ Χριστοῦ θεράπων, καὶ ποιμὴν ἐγρήγορος, εἰσάγων καὶ ἐξάγων τὸ ποίμνιον, ὃ ἐλυτρώσατο, ὃ Σωτὴρ ἰδίῳ αἵματι, καὶ ἐλαύνων πρὸς νομὴν σωτήριον.

Στιχ. Διὰ τοῦτο ἔχρισέ σε ὁ Θεός.

Γορτύνοι· ἅπαντες τὴν δυνάμει σου, θεοῦ συναθροίσθητες, καὶ τὸν ποιμένα ὑμνήσατε, καὶ καταπαύμενοι ἐν ἀπλήτῳ πόθῳ,

σῶμα τὸ μυρίπνοον, καὶ Κάραν τὴν ἀρίαν καὶ πάντιμον, τὴν ἀπελαύνουσαν τὰ πολλὰ θεινοπαθήματα, καὶ φρουροῦσαν τοὺς πιστῶς προστρέχοντας.

Στιχ. Οἱ ἱερεῖς σου Κύριε.

Τῷ πόθῳ Χριστοῦ τρωθεὶς σοφῇ, Ἱεράρχα ἐνδοξῇ, θαυματουργῇ Ἀθανάσιε, καὶ τοῦτον ἀκλινῶς, ἐν τοῖς στέροσι φέρων σὺν Πατρὶ καὶ Πνεύματι, προλέγειν ἡξιώθης τὰ μέλλοντα. Αὐτὸν ἐκέλευε, δωρηθῆναι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὴν εἰρήνην καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Δόξα. Ἦχος Γ'.

Αμυροφανῆς καὶ πανένδοξος ἐπέφανεν νῦν ἡ μνήμη σου, Ἀθανάσιε. Ἀγγελικῶς γὰρ βιώσας, ἐν μέσῳ τύρβης τῆς κοσμικῆς, τὸ χεῖρον τῷ κρείττονι καλυπταξας, καὶ τὴν σὴν ποίμνην ἀόκνως τῶν κακοδόξων Αἰρετικῶν ἄτρωτον διεφύλαξας. Ὅθεν τῶν τῆδε ὑπεραρθεῖς, τῶν Ἀποστόλων ὁμόσκηνος γέγονας. Καὶ ὑπερφυῶς Θαυματουργῶν, τοὺς τὴν σὴν μνήμην τελούντας ταῖς εὐλογίαις οὐρανόθεν καταστέφεις, καὶ πρεσβεύεις ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Τῆς Ἑορτῆς.

Ἀπολυτίκιον. Ἦχος Α'.

Τῆς ἐρήμου πολιτῆς

Τοὺς τελούντας τὴν μνήμην, καὶ τιμῶντας τὸ σῶμά σου, καὶ πανευλαβῶς προσκυνούντας τὴν μυρίπνοον κάραν σου, ὡς ἔχων παρρησίαν πρὸς Θεόν, ἐκέλευε Χριστὸν τὸν ἀγαθόν, καὶ ταῖς σαῖς θερμαῖς πρεσβεύαις, τῶν κινδύνων, σῶζε, ὦ ἅγιε Ἀθανάσιε. Ἐχων δὲ καὶ συμπρεσβευτὴν τὸν μέγαν Κύριον Προδρόμον, ἔσο ἀσπράτως τῆς μονῆς φρουρός καὶ προσφύγιον.

ΕΤΕΡΟΝ.

Τῆς **Κερκύρας** τὸν γόνον **Γορτυνίας** τὸ καύχημα εὐ-
αγούς **Μονῆς** τοῦ **Προδρόμου** θεζόν ὄντως ἀγλαΐ-
σμα. Τεμήσωμεν συμφώνως οἱ πιστοὶ τὸν νέον Ἀθανά-
σιον λαμπρῶς, καὶ βοήσωμεν ἐνθέριμως τοὺς ἐκλιπα-
ροῦντάς σε φροῦρει, ὦ **Πάτερ Ἀγιε**. Ῥῥασαί ἡμᾶς τῶν
πειρασμῶν, ἀπέλασον τὰ νοσήματα, ἵνα προσκυνῶμεν
εὐλαβῶς τὴν πάντεμον **Κάραν** σου.

Δόξα, καὶ νῦν τῆς Ἑορτῆς.

Καὶ ἀπόλοις.

Ταῦτα καὶ εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ψάλλομεν.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΡΘΟΝ

Μετὰ τὴν Α' Στιχολογίαν, Κάθισμα Α'.

Τὴν ὡραιότητα.

Βίον ἐσάγγελον, **Θεομακάριστε**, **Πάτερ** διήνυσας, ἐν
μέσῳ κλύδωνος τοῦ κοσμικοῦ καὶ τῶν κακῶν, καὶ
ὕλης τῆς φθειρομένης. Ὅθεν ἀπεξήρανας τῶν θακρῶν
τοὺς βεύμασι, τῶν παθῶν μακάριε, τὸν ἀκάθεκτον χεί-
μαρρόν. Διὸ καὶ πρεπωδέστατα μέλλομεν πίστει σὴν
μνήμην **Ἱεράρχα**.

Δόξα, καὶ νῦν. Τῆς Ἑορτῆς.

Τὸν τάγον σου Σωτήρ.

Πανήγυριν φαειδράν, ἱερὰν πανδαισίαν, σκιῶσαν ἐκ-
τελεῖ ἡ μονὴ τοῦ **Προδρόμου**, σοφὲ Ἀθανάσιε,
ἐν τοῖς κόλποις κατέχουσα, τὴν σὴν πάντεμον καὶ θεο.

δράβευτον **Κάραν**, ἀνυμνοῦσά σου τοὺς ἐναρέτους ἀγῶ-
νας. Διὸ ταύτην φύλαττε.

Καὶ νῦν.

Παρθένος ἀληθῶς, πρὸ τοῦ τόκου, **Παρθένε**. **Παρθέ-
νος** ἀληθῶς ἐν τῷ τόκῳ **Παρθένε**, **Παρθένος** Ἀει-
πάρθενος, μετὰ τόκον διέμεινας, καὶ **Παρθένον** Σε ὁ-
μολογοῦμεν **Παρθένε**, καὶ ἐλπίζομεν ἐν σοὶ **Παρθένε**
σωθῆναι, **Κυρία** Ἀειπάρθενε.

Μετὰ τὸν Πολυέλαιον.

Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς.

Τὸν **Γορτυνίας**, ἀδελφοὶ φρουρὸν καὶ φύλακα, καὶ τοῦ
Προδρόμου τῆς **Μονῆς** ἔρεισμα ἄσειστον, Ἀθα-
νάσιον πάντες τὸν ἐν Ἱεράρχαις, προφρόνως νῦν ἐρητά-
σωμεν ἐν ᾧδαίς. Βοῶντες ἀκαταπαύστως, φροῦρει ἡμᾶς
καὶ περισώζε Ἀγιε, τῆς λοιμικῆς καὶ τῶν δεινῶν καὶ
πάσης ἄλλης θλίψεως καὶ παντοίας κακώσεως.

Δόξα, καὶ νῦν. Τῆς Ἑορτῆς.

Οἱ ἀναβαθμοὶ τὸ ἀντίφωνον τοῦ Α' ἤχου.

Τὸ Προκείμενον. Ἦχος Δ'.

Τίμιος ἐναντίον Κυρίου, ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου αὐτοῦ.

Πᾶσα προή. Ἐν ἀγγέλιον εἰς Ἱεράρχην.

Ὁ Ν'. Δόξα. Ταῖς τοῦ Ἱεράρχου.

Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου.

Εἶτα τὸ ἰδιόμελον Ἦχος πλ. Β'. «Ἐλίχσόν με ὁ Θεός.»

Αθανάσιε **Πάτερ**, τῇ πολιτείᾳ ἐσάγγελε, καὶ πιστὲ **Χρι-
στοῦ** **Θεράπων**, ὡς ἔχων παρηρσίαν πρὸς Αὐτόν,
περισώζε ἡμᾶς ταῖς εὐπροσδέκτοις πρεσβεσίαις σου, ἐκ
παντοίων κινδύνων, ὅτι πρὸς σὲ καταφεύγομεν.

Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου.

Ὁ κανὼν τοῦ Ἀγίου, οὗ ἡ ἀκροστιχίς,

«ΜΕΛΗΡ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟΥ ΘΕΙΟΝ ΙΕΡΟΦΑΝΤΗΝ».

Ἐν δὲ τοῖς Θεοτοκίοις.

Μαρτῆνος. Ὡδὴ Ν'. Ἦχος Α'.

Ὡδὴν ἐπιτίμιον.

Μολπὴν σοὶ προσάγοντι, κανόνος τούτου, προσδέχου, ὦ Ἄγιε· καὶ τὰ μὲν πατήματα, νοός μου τὰς ἐκτροπὰς, σαῖς πρὸς Θεὸν θερμαῖς λιταῖς ἄρδην ἐξάλειψον.

Εχθρὸν τὸν παμπόνηρον, ἥσυχνας Πάτερ στερόρε Ἀθανάσιε, Χριστιανουπόλεως, ποιμὴν καὶ ἱεροουργὲ πατήσας ταῖς σαῖς ἀρεταῖς τούτου τὰ ἔνεδρα.

Λαμπρῶς σὲ ἐδόξασε, θαύμασι πλείστοις Τριάς ἡ ὑπερθεός, καὶ τὴν θεῖαν κάραν σου, πανέντιμον θησαυρὸν, καὶ τῶν δεινῶν ἀπαλλαγὴν πᾶσι δεδώρηται.

Παντοίοις δεδόξασαι καὶ ἐν τῷ βίῳ Πάτερ Ἀθανάσιε, θαυμαστοῖς τέρασιν. Ἀρχὴ γὰρ σὴ ὑποθαλὼν βατράχους κοάζοντας ἀφώνους κατέστησας.

Θεοτοκίον.

Μαρία πανάχραντε, εὐλογημένη, φωτὸς οἰκητήριον, καὶ ναὸς τοῦ Πνεύματος σὺ γέγονας ἀληθῶς. Τὸν γὰρ Ῥῆόν τὸν τοῦ Θεοῦ Παρθένος ἐκύησας.

Ὡδὴ Γ'. Στερεωθῆτω ἡ καρδία μου.

Ω Ἀθανάσιε ἰσαγγελε, σὺ ἀπηρνήσω σοὺς γεννήτορας· καὶ ἐγκατέλειπες μνηστῆν καὶ τοῦ βίου τὰ θέλητρα, καὶ τὸν Κύριον ἠγάπησας, τὸν ἡμᾶς ἀγαπήσαντα.

Τὸν γοητεύτριαν δεσμεύσαντα, καὶ νεκρᾷ χειρὶ εὐλογήσαντα, τὴν ἐπὶ φέρετρον τὸ σὸν γοερώς ὀλολύζουσαν. Ἀνυμνοῦμέν σε προφρόνως, Ἱερὲ Ἀθανάσιε.

Οτε εὐλόγεις τὸ σὸν ποίμνιον, καὶ ἐξεφώνεις τὸ «ἐπίβλεψον» οἱ τὴν καρδίαν καθαροὶ, ἄστρον φεγγοβολώτατον, πρὸ τοῦ στόματός σου ἔβλεπον, εὐλαβῶς ἐξιστάμενοι.

Θεοτοκίον.

Αγιωτέρα πάσης κτίσεως, σὺ, ὦ Παρθένε ἀναδέδειξαι, καὶ καθαρώτατος ναὸς, καὶ πυρίμορφον ὄχημα, καὶ παλάτιον τοῦ λόγου τοῦ τὸν κόσμον λυτρώσαντος.

Κάθισμα. Ἦχος Α'. Τὸν τάφορ σου Σωτήρ.

Αισχύνῃτε ἐχθροὶ τῆς Χριστοῦ Ἐκκλησίας, καὶ πάντες ὄλισται τῆς ἀθέου μωρίας, οἱ θαύματα τεράστια, ἀναιδῶς μὴ πιστεύοντες, καὶ νῦν ἔλθετε Ἀθανασίου τὸ σκῆνος, ἵδεῖν πῶς αὐτὸ εὐωδιάζει ἀρρήτως καὶ δαίμονας τρέπεται.

Δόξα, καὶ νῦν. Τῆς Ἑορτῆς.

Ὡδὴ Α'. Ἐν πνεύματι προβλέπων.

Νοσήματα διώκεις καὶ πάθη χαλεπὰ, καὶ τὰ σπερματοφύρα ζιζάνια σοθεῖς. Τῶν ἐν θερμῇ καρδίᾳ σὲ ἐπικαλουμένων, καὶ τὴν ἀγίαν Κάραν σου κατασπαζομένων, ὦ Θεοφύρε Ἀθανάσιε.

Χριστὸν ἐπιποθήσας τὸν Θεῖον Λυτρωτὴν, ἐκ τῶν γηγενῶν Πάτερ, ἀνύψωσας αὐτόν. Αἰ' ἐγκρατείας ἐκθήρας τὸ σαρκίον, καὶ ὄντως ἀνεδείχθης τροφεὺς τῶν πενομένων. Ὅθεν τὴν μνήμην σου γεραίρομεν.

Ρηγνύεις σὺ τὸ ὄρος ποινῇ τῇ τοῦ δεσμοῦ, ὡς παρρησίαν ἔχων πρὸς Κύριον πολλήν. Ὅθεν ὑμνοῦμεν Θεὸν τὸν καλῶς εἰδότα, τοὺς λατρευτὰς καὶ φίλους αὐτοῦ ἀντιδοξάζειν, καὶ θαυμαστοῦν ἀπείροις θαύμασιν.

Ιάσεων πλημύρα ἡ σὴ λάρα· σοφὴ, καὶ νοσημάτων πέλει ταχὺς φυγαδευτής. Αἰὶ ἀκέστορα ἔχει σε ἡ Προδρόμου Μοῆ, καὶ Γορτυνία καύχημα καὶ προστατήν, Ἱερουργὲ πανιερώτατε.

Θεοτοκίον.

Ροώδη φύσιν κόσμου τῷ τόκῳ σου Ἀγνή, ἐπαναφέρεις αὐτοὺς εἰς ὃ ἦν ἅπ' ὀρχῆς. Αἰὸ Παρθένον πρὸ τόκου καὶ ἐν τῷ τόκῳ, καὶ μετὰ τόκον πάντες, ὧ **Κ**εχαριτωμένη, ὁμολογοῦμεν ἐμμελέστατα.

Ῥδὴ Ε'. Τὴν σὴν εἰρήνην.

Στενὴν καὶ τεθλιμμένην σὺ βαδίσας ὁδὸν, ῥεύμασι θαλάσσης κρύων τὴν σάρκα ἐμάραντας, ἐν τῷ κρυπτῷ ταῦτα ποιοῦμενος. Ὅθεν ὁ Χριστὸς σὲ τοὺς θαύμασι δοξάζει.

Ταῖς σῆς πρεσβείαις Ἱεράρχα φροῦρει ἡμᾶς ὅτι πλὴν σου ἄλλον ἄρωγόν οὐ γινώσκουμεν, ἐν Γορτυνίᾳοι τιμῶντές σε· ἐλατὴρ γὰρ πέλεις ποικίλων νοσημάτων.

Οργὴν Θεοῦ φρικώδη, τριγμῷ δηλοῦς σῆς σοφοῦ, καὶ τὰ ἀναρίθμητα στίφη τῆς ἀκρίδος ἀπήλασας καὶ κατεξήρανας τὸν δάκτυλον τοῦ τολμήσαντός σου τῇ **Κ**άρα προσεγγίσει.¹

Υγράν αὐχμῶσαν σῆς εὐχαῖς ποιεῖς σὺ τὴν γῆν, καὶ τὴν ἀπειθοῦσάν σοι κώμην ἐρημιάς παρέδωκας. Τοὺς γὰρ νεκροὺς οὗτοι κατέκαιον, ἐκ πολλῆς ἀνοίας καὶ δεισιδαιμονίας.

Θεοτοκίον.

Τὴν σὴν βοήθειαν, **Κ**όρη δέδου ἡμῖν, ἄλλην γὰρ ἐκτός σου Παρθένον οὐκ ἔγνωμεν, μετὰ τὸν τόκον, ὧ Παύλα. Ὅθεν Σὲ τιμῶμεν Ἀγνή ὡς Θεοτόκον.

Ῥδὴ ΣΤ'. Τὸν προφήτην Ἰωάνν.

Θαυματόδωτος πηγὴ, Ἀθανάσιε σοφέ, ἡ σὴ **Κ**άρα ἀληθῶς ἀνεδείχθη τοῖς πιστοῖς καὶ καύχημα τῶν Γορτυνίων βοῶντων πρόφθασον.

¹ Ὁθωμανοὶ τις ἐγγίσας ποτὲ ἐν Καρταλίῃ τὴν Κάραν τοῦ Ἀγίου διὰ τοῦ λιχανοῦ, ῥοώθη ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἀπονάρκωσιν τοῦ δακτύλου.

Εχρίσέ σε ὁ Θεός, μύρω θείῳ νοητῷ ἀρχιποιήματα ἡμῶν καὶ τὸ σῶμά σου λαμπρῶς, ἐδόξασε σὺν εὐωδίᾳ νῦν σωζόμενον.

Ινα σῆς εὐχαῖς καὶ γὰρ εὐρω ἔλεων Χριστὸν, τὸν Δεσπότην τοῦ παντός ἐν ἡμέρᾳ τῇ φρικτῇ, ἐξόφανα τὰ τῆς σῆς μνήμης ἐόρτια.

Θεοτοκίον.

Ιλεῶν μοι τὸν **Ρ**ῖον, Σοῦ ἀπέργασαι Ἀγνή, τὸν συνάναρχον Πατρί. καὶ τῷ Πνεύματι ὄνπερ, κηρύττομεν, Θεὸν αἰεὶ τε καὶ ἀνθρώπων.

Κοστάκιον Ἠχος Δ'.

Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Οδοξασθεὶς παρὰ Θεοῦ θαυμασίως, δι' εὐωδίας καὶ θαυμάτων ποικίλων, ἐν τοῖς ἐσχάτοις χρόνοις Ἀθανάσιε· φάνηθι ταχύτατος καὶ θερμὸς ἀντιλήπτωρ, τῶν δεινῶν λυτρούμενος τοὺς πιστοὺς σὲ τιμῶντας, καὶ τοὺς τὰ λείψανα κατέχοντας τὰ σά, πρὸς μετανοίας ὁδὸν χειραγώγησον.

Ὁ οἶκος.

Φώτισόν μου τὴν φρένα, σθένωσόν μου τὴν χεῖρα, ὧ Πνεῦμα ζωοποιὸν καὶ αὐτάγαθον, ὅπως ὑμνήσω ἀριπρεπῶς τὸν χθιζά τε καὶ πρῶιζα ἐκ Κερκύρας ἀνατείλαντα φαεινὸν φωστήρα τῆς Ἐκκλησίας καὶ λάτρεην Χριστοῦ Ἀθανάσιον. Καταφρονήσας γὰρ τῶν γενητῶν καὶ χαμαιζήλων, ὡς δυνατόν τὸ κατ' εἰκόνα ἀκηλίδωτον διετήρησεν, ἀγγελικῶς τὸν βίον διεήνευσε, καὶ τῷ διττῷ τῆς ἀρχιερωσύνης τε καὶ ἀσκήσεως χαρίσματι λαμπρυνθεὶς, ἐν οὐρανῷ τὴν ψυχὴν ἀνεδίδασκε. Τῶν δὲ νομιζόντων μύθους εἶναι τὴν ἀρετὴν καὶ τὰ θαύματα δυσσεβῶν τὰ στόματα κατεφίμωσεν. Ὅθεν τῆς μυριπνύου ἐμπιπλάμενοι εὐωδίας, καὶ τὴν πανίερον αὐτοῦ

Τῇ ΙΖ' τοῦ μηνὸς Μαΐου, μνήμην ἐπιτελοῦμεν τοῦ ἐν Ἀγίοις Πα-
τρὸς ἡμῶν ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ τοῦ νέου, Ἐπισκόπου Χριστιανοπόλεως, τοῦ
θαυματουργοῦ. ¹

ΣΤΙΧΟΙ.

Πέφυντες ἐχθροῦ τοῦ βροτοκτόρου βέλη
 Ὁ ἐνλογητὸς καὶ μέγας Χριστοῦ λατρῆς
 Ἄλτο ἄνμα πασφόρον νῦν γε Ἀθαράστοιο.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

A *l'abbaye de Saint-André*

ΘΑΝΑΣΙΟΣ, ὁ ἐν Ἀγίοις Ἐπίσκοπος Χριστιανουπόλεως, (Χριστιανούπολις ἐλέγετο ἡ νῦν ἐπαρχία τῆς Τριφυλίας, ἥς ἡ πρωτεύουσα ἡνὸμώνομος καὶ ἔκειτο εἰς τὸ νῦν χωρίον Χριστιανούπολιν καλούμενον) ἐγεννήθη εἰς Κέρκυραν περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΖ' αἰῶνος τὸ 1665 ἐκ γονέων εὐσεβῶν. Ὁ Πατὴρ αὐτοῦ ἑκαλεῖτο Ἀνδρέας, ἡ δὲ Μήτηρ του Εὐφροσύνη. Ἐπεὶ δ' ὁ Πατὴρ αὐτοῦ εἶχεν ἐπίσημόν τινα θέσιν παρὰ τῷ Ἐνετῷ κυβερνήτῃ τῶν Ἰονίων νήσων, μετόφικσε πανοικί εἰς Καρυταίαν, συμπαρακολουθήσας τὸν τότε κυβερνήτην τῆς Πελοποννήσου νεοδιορισθέντα τῷ 1684. Ἡ Πελοπόννησος ἅπασα, ὡς καὶ αἱ Ἰόνιοι νῆσοι, ἦσαν τότε ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἐνετῶν. Ἐκτὸς τοῦ Ἀγίου ὁ Πατὴρ αὐτοῦ εἶχε καὶ ἑτέρους τρεῖς, ὧν ὁ μὲν εἰς, νυμφευθεὶς ἀποκατέστη εἰς Χριστιανούπολιν, ὁ δὲ ἕτερος, Ἀντώνιος καλούμενος, ἔμεινεν ἐν Καρυταίῃ λαβὼν εἰς γυναῖκα τὴν αὐταδέλφην τοῦ τότε διασήμεο ἄρματωλοῦ Ἀθανασίου Κουλά, (καπετὰν Θανάση κοινῶς ὀνομαζομένου) ὁ δὲ τρίτος εἰς τὰ στρατιωτικὰ κλίσιν ἔχων, κατετάχθη εἰς τὸ Ἀρμιράλιον ναυτικὸν Ἐνετικὸν τάγμα· τὸν δὲ Ἀναστάσιον (οὕτως ὀνομάζετο ὁ Ἅγιος πρότερον) πρὸς τὴν παιδείαν καὶ μάλιστα τὴν ἐσωτερικὴν ὀργῶντα, παρέδωκε παιδιθεῖν εἰς παιδευτὰς ἐξόχους κατὰ τὴν ἀρετὴν καὶ παιδείαν. Ὁ δὲ πᾶσις τυχὼν εἰς ἐξ ἐκείνων, οὗς ὁ Θεὸς

προέγνω και προώρισε και εκάλεσε και εδόξασεν, επέδωκε μάλλον τη χριστιανική διδασκαλία η τη θύραθεν. Διό και νέος ετι ων, εξήσκει εγκράτειαν προσευχήν άένναον, μετάληψιν των άχράντων του Χριστού μυστηρίων, χριστιανικήν και φιλοπροσήγορον συμπεριφοράν προς πάντας τους συναναστροφεμένους, ταπεινωσιν και εν γένει, αποστροφην προς πάσαν ματαιότητα. Προσεπάθει από στιγμής εις στιγμήν, και από ημέρας εις ημέραν ένα προσέθη εν τη ψυχή αυτού νέαν τινά χριστιανικήν άρετήν και προσπελάζει τῷ Θεῷ περισσύτερον. Διὰ τουτο και πολλάκις προσευχόμενος έλεγεν ένδομύχως τὸ Δαβιτικόν έκείνο «Γνώρισόν μου, Κύριε, ὅδὸν ἐν ἣ πορεύσομαι, ὅτι πρὸς σέ ἦρα τὴν ψυχὴν μου.» Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὴν ἀνδρικήν ηλικίαν, ὁ Πατὴρ ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ ἔλθῃ εἰς γάμον, ὡς τούτου συμβαίνει τοῖς πλείστοις. Καύχημα και χαρὰν νομίζουσιν οἱ γονεῖς, ἵνα βλέπωσιν υἱὸς υἱῶν και θυγατέρας. Καὶ ὄντως τερπνὸν και εὐάρεστον εἶναι τὸ νὰ βλέπῃ τις υἱὸς, θυγατέρας ἐγγόνους, ὡς νεόφυτα ἑλαίων κύκλῳ τῆς τραπέζης αὐτοῦ, πλην ἡ παρθενία μέγα και ὕψηλὸν και τοῖς Ἀγγέλοις ὁμότιμον. Διὸ και ὀλίγοι οἱ ταύτην ἀσπαζόμενοι, και ὀλιγίστοι οἱ δι' αὐτῆς σωζόμενοι. «Πολλοὶ εἰσὶ κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.» Ὁ Ἀθανάσιος λοιπὸν, ὑπογραμμὸν ἔχων τὸν Παῦλον και τὴν λοιπὴν των Πατέρων χορείαν, και πρὸς ὕψηλότερον τελειότητος βαθμὸν σπεύδων, ἀπωθεῖ τὴν περὶ νυμφεύσεως τοῦ Πατρὸς πρότασιν, προφασιζόμενος ὅτε μὲν τὸ ἄστατον τοῦ καιροῦ, ὅτε δὲ τὰς διαφορὰς τοῦ βίου περιπετείας και ὅτι ἔπρεπε νὰ σκεφθῇ ὠριμότερον. Ἀλλ' ὁ Πατὴρ ἐπέμενεν, ἵνα πραγματοποιήσῃ τὸ μελετώμενον. Ὅθεν και ἄκοντος αὐτοῦ τὸν ἡρβαθώνισεν εἰς κόρην τινὰ ἐπιστήμου πλουσίου ἐκ Πατρῶν, ἀναλόγου βεβαίως και τῆς ἀξίας, και τῆς οἰκογενείας. Ἐπιστάντος δὲ τοῦ καταλλήλου των γάμων καιροῦ, ἐπεμψεν αὐτὸν ὁ Πατὴρ πρό τινων ἡμερῶν εἰς Ναύπλιον τὴν πρωτεύουσάν τότε τῆς Πελοποννήσου, ὅπως κατασκευάσῃ κατὰ τὸ εἰωθὸς τὰ νυμφικὰ ἐνδύματα, ὅσον οἷόν τε πολυτελῶς. Ἀλλ' ὁ Ἀθανάσιος, ἀφ' ἐνὸς μὲν πιεζόμενος ὑπὸ τοῦ Πατρὸς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑπὸ τοῦ ἐν αὐτῷ ἱεροῦ αἰσθήματος ὑπεκκαιόμενος και μεγίστην ἀποστροφὴν πρὸς τὰ κοσμικὰ αἰσθανόμενος, εὗρέθη μεταξὺ σφύρας και ἄκμωνος, δηλ. εἰς θέσιν ἀμήχανον και στενοχωρίαν ὑπέρμετρον περὶ τοῦ πρακτέου. Καὶ δὴ, τῆς ὕδοιορίας ἀρξάμενος, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ, δια-

τάξας τοὺς σὺν αὐτῷ ὑπηρέτας, ὅπως προπορεύωνται, και μικρὸν τῆς ὁδοῦ παρεκκλίνας, εἰσῆλθεν εἰς ἓνα ναὸν τῆς Θεοτόκου, παρὰ τῇ θέσει *Βιδωνι*, και πεσὼν ἐπὶ τὰ γόνατα εἰδέτο μετὰ δακρύων και καρδίας συντετριμμένης και λέγων «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς μου, ὁ νεφρὸς και καρδίας ἐτάζων και τὰ κρυπτὰ των ἀνθρώπων σαφῶς ἐπιστάμενος, Σὺ οἶδας τὴν καρδίαν μου και τὴν θέλησίν μου. Οἶδας Κύριε καρδιογνώστα, ὅτι ἐκ κοιλίας μητρός μου Σὺ ἐπόθησα και ἠγάπησα. Καὶ ἤδη ὁ Πατὴρ μέ βιάζει ὅθεν Γνωρίσόν μου, Κύριε, ὅδὸν ἐν ἣ πορεύσομαι, ὅτι πρὸς σέ ἦρα τὴν ψυχὴν μου.»

Ταῦτα ἐνθέρμως εὐξάμενος ὁ Ἀθανάσιος ὤδευε πρὸς τὰ πρόσω. Καὶ φθὰς εἰς Ναύπλιον, ἔθετο εἰς πρᾶξιν τὴν κατασκευὴν των ἐνδυμάτων, ἀλλὰ πάντοτε ὑπὸ τὸ κράτος τῆς πάλης των λογισμῶν και τῆς ψυχρότητος και ἀδιαφορίας ἐκείνης, ἣν δεικνύει τις, ὅταν αἰσθάνηται ἀηδίαν και ἀποστροφὴν εἰς τι. Συνεχέστερον δὲ παρεκάλει τὸν Θεὸν και τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον. Μετὰ δὲ τὸ πέρασ των ἐνδυμάτων, ἠτοιμάσθη νὰ ἐπανεέλθῃ, ὅτε πλέον ἡ θλίψις και στενοχωρία του ἠξέσεν. Ἐνῷ λοιπὸν ἐμελλε τὴν ἐπιούσαν ἀναχωρήσαι, ἐπιφαίνεται αὐτῷ καθ' ὕπνου ὁ Θεοτόκος μετὰ τοῦ Προδρόμου, λέγουσα· «Σκεῦος ἐκλογῆς και ὑπηρέτης τοῦ Υἱοῦ μου μέλλεις γενέσθαι, ὦ Ἀθανάσιε!» ἐπέμψον, οὖν, τοὺς δούλους μετὰ των νυμφικῶν ἱματίων πρὸς τὸν σὸν πατέρα, και ἡ κόρη ἐτέρῳ ἀνδρὶ συζευχθήτω. Σὺ δὲ πορεύου εἰς «Κωνσταντινούπολιν.» Ὁ δὲ ἐξυπνήσας και ἐντρομος γενόμενος, ἀνεβόησεν. Εὐλόγητος ὁ Θεὸς ὁ ἐξαγαγὼν με τῆς θλίψεως και στενοχωρίας μου. Οὐχὶ τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ τοῦ Κυρίου μου γενέσθω θέλημα.— Ὅστις τὸν Θεὸν ἀγαπήσας, και ὑπ' αὐτοῦ ἀγαπηθεῖς, ἡξιώθη νὰ δακτυμάσῃ τοιαύτην ὑπερφυὴ και ἀνερμήνευτον ἐμφάνειαν, ἐκεῖνος δύναται νὰ ἐννοήσῃ ἐν ποίῳ βαθμῷ πνευματικῆς εὐφροσύνης και ψυχικῆς ἀγαλλιάσεως, εὗρίσκετο κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην ὁ θεοεἰκελὸς οὗτος ἄνθρωπος.— Γράψας οὖν πάραυτα ἐπιστολὴν και διὰ των ὑπηρετῶν αὐ-

¹ Ἐνταῦθα ὁ Θεοτόκος, προεφῆτευσε και τὴν ἀρχιερατικὴν προσωνομίαν μὴ καλέσασα αὐτὸν Ἀναστάσιον, ἀλλ' Ἀθανάσιον. Τοῦτ' αὐτὸ ἐφώνησεν ὁ Θεοτόκος, και ἐπὶ Λέοντος τοῦ Μακέλλου, καλέσασα αὐτὸν, «Λέων Βασιλεῦ.» ἐνῷ ἦτο εἰσέτι ἰδιώτης. Ἴδε ὑπόμνημα τῆς Ζωοδόχου πηγῆς, τῇ Παρασκευῇ τοῦ Πάσχα.

τὴν τῷ Πατρὶ ἐπιστείλας, ἔλεγε τὰδε· «Πέμφον, ὦ Πάτερ, τῇ μέχρ' » τοῦδε μνηστῇ, τὰ νυμφικὰ ἱμάτια, καὶ ταύτην συμβούλευσον, ἵνα » ἑτέρον τινα ἐκλέξῃ ἑαυτῇ πρὸς συμβίωσιν, διότι ὁ Ἀναστάσιος ἀνα- » χωρεῖ εἰς τόπον μακρὸν, καὶ οὐδέποτε αὐτὸν πλέον ἴσως ἴδῃ. » Ταῦτα γράψας, ἀνεχώρησεν εἰς Κων. πόλιν. Ἐκεῖ δὲ σχετισθεὶς μετὰ τοῦ διοικοῦντος τότε τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον Γαβριήλ, τοῦ ἀπὸ Χαλκηδόνος Σμυρναίου, τὸ 1702 καὶ ἐκδηλώσας αὐτῷ τὴν ἐπιθυμίαν του ὅτι δηλ. ἐφλέγετο ἵνα ἀσπασθῇ τὸ μοναχικὸν σχῆμα, ἔπεισε τὸν Πατριάρχην νὰ τὸν χειροτονήσῃ Ἱεροδιάκονον, ὅστις δοκιμάσας καὶ ἰδὼν τὴν σύνεσιν τοῦ ἀνδρός, ἐνταυτῷ δὲ καὶ τὴν ἐνάρετον καὶ ἀγίαν αὐτοῦ διαγωγὴν, χειροτονεῖ τοῦτον ἐν τοῖς Πατριαρχείοις καὶ μετὰ τινα ἔτη προάγει καὶ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ πρεσβυτέρου. Κατὰ δὲ τὸ 1711 ὅτε ὁ διάσημος ἐκκλησιαστικὸς ρήτωρ Ἡλίας Μηνιάτης ἦν ἱεροκήρυξ εἰς Κέρκυραν, ὁ τότε Ἑνετὸς κυβερνήτης τῆς Πελοποννήσου Ἀγγελοῦ Ἐμοῦ, γινώσκων ἐκ τοῦ πλησίον τὸν Μηνιάτην, καὶ ὑπεραγαπῶν αὐτὸν διὰ τὰ ἔξοχα προτερήματά του ἐπρότεινεν αὐτὸν εἰς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν ὡς ὑποψήφιον τῆς τότε χηρευούσης ἀρχιεπισκοπῆς τῆς Χριστιανοὑπόλεως. Ἄλλ' ὁ Μηνιάτης εἴτε κινούμενος ὑπὸ ταπεινοφροσύνης, εἴτε γινώσκων ὅτι, ἵνα ἐπιτύχῃ τὴν ὠφέλειαν τοῦ πλησίον, ἡδύνατο ἵνα ἐπιτύχῃ τοῦτο κάλλιον εἰς Κέρκυραν εὐρισκόμενος δὲν ἐδέχθη τὴν πρότασιν. Τούτου δὲ παραιτηθέντος, ὁ Πατριάρχης ἐχειροτόνησεν ὡς τοιοῦτον τὸν Ἀθανάσιον. Ἀναβὰς λοιπὸν ὁ Ἀθανάσιος τὸν μέγαν καὶ ὑψηλὸν τῆς ἀρχιερωσύνης βαθμὸν, συνησθάνθη οἷον καὶ ἡλικὸν βάρος ἐπὶ τῶν ὤμων ἐδέξατο ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Ὅθεν φθάς εἰς τὸ ἐμπιστευθῆν αὐτῷ ποιμνιον ἐνέγραψε πρῶτον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ τὸ «Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἔπαθεν, ἡμῖν ὑπολιμπάνων ὑπο-» γραμμὸν, ἵνα ἐπακολουθήσωμεν τοῖς ἔχουσιν αὐτοῦ, ἔτι δὲ ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων.» Πρὸς δὲ τοῦ- τοις διὰ μνήμης ἔχων πάντοτε τὸ ὁ ποιήσας καὶ διδάξας, οὗτος μέγας κληθήσεται,» προσέθηκεν ἀρετὰς ἐπὶ τὰς ἀρετὰς καὶ πόνους ἐπὶ τῶν πόνων. Καὶ δὴ, βλέπων, ὅτι οἱ Ἑνετοὶ τότε, πλῆγίως πως ἐπε- βουλευόντο τὴν ὁρθόδοξον προσπαθοῦντες νὰ ἐκλατινίσωσι τοὺς ὑπη- κούς των ὑποστηρίζοντες τὴν ἀμάθειαν, καὶ ἀπαγορεύοντες τὰ γράμ- ματα, ὅπερ οὐδ' αὐτοὶ οἱ ἄγριοι Τούρκοι ἔπραξαν, ἔσπεψε πᾶσαν

τὴν προσοχὴν αὐτοῦ, εἰς τὴν κατὰ τάπους τῆς ἐπαρχίας του, ἀνέγε- ραι Σχολείων, πρὸς ἐκμάθησιν τῶν ἱερῶν γραμμάτων. Καὶ διὰ λόγων καὶ δι' ἔργων, ἐδίδασκε τοὺς Χριστιανούς, ὅπως μένωσι σταθεροὶ καὶ ἀκλόνητοι εἰς τὴν ἀγίαν ἡμῶν πίστιν, τὴν ὁποίαν ἐσπερέωσα τὸ αἶμα 14 ἑκατομμυρίων μαρτύρων, καὶ ἡ ὁποία κατενίκησε καὶ ἀνέστη εἰς τὰ τῶν διωγμῶν καὶ τῆς ἀθείας 18 αἰώνων ἄγρια κύματα. Παρεκί- νει αὐτοὺς περιοδεύων ἵνα στέλλωσι τὰ τέκνα των εἰς τὰ Σχολεῖα, ὧν τὰ πλεῖστα δι' ἰδίων δαπανῶν συνίστα, ὅπου ἡ κοινότης ἐκείνη ἦν ἄπορος, ὅπως μανθάνοντα τὰ ἱερὰ γράμματα ὡς καὶ τὰ Ἑλληνικά, στηρίζονται εἰς τὴν πατρὶαν εὐσέβειαν. Δεύτερον δὲ διὰ τῆς διδα- σκαλίας καὶ συνδρομῆς αὐτοῦ, ἀνηγέρθησαν, πολλοὶ κατὰ τὴν ἐπαρ- χίαν του χριστιανικοὶ ναοί, ἐκ τῶν ὁποίων, εἰς εἶναι καὶ ὁ νῦν ἐτι σω- ζόμενος ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου ἐν Καρυταίνῃ. Τρίτον ἐδίδεν ἀφθο- νοπαρόχως τοῖς πένθι πᾶνθ' ὅσα συνήγεν ὡς δικαιώματα, ὑπανδρεῖων κόρας ἐνδεεῖς καὶ ὁρφανὰς, ἐνδύων γυμνοὺς, παρηγορῶν τοὺς θλιβομένους νοθετῶν τοὺς ἀτάκτους, ἐπιτιμῶν τοὺς ἀπειθεῖς, ἐπανάγων τοὺς πε- πλανημένους, καὶ τοὺς σκληροκαρδίους καταμαλάσσω. Καὶ εἰς μὲν τοὺς θρασεῖς καὶ αὐθάδεις ἦν μάστιξ ἐλέγχουσα καὶ προσκαλοῦσα αὐτοὺς εἰς μετάνοιαν, εἰς δὲ τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ, καὶ μετανοοῦντας μελιχίος καὶ πᾶρος. Καὶ εἰς μὲν τοὺς ἐναρέτους ὑπογραμμὸς καὶ τύ- πος ἀρετῆς, εἰς δὲ τοὺς βριθύμους καὶ ἀμελεῖς πλῆκτρον διεγερτικὸν καὶ ὁδὸς μετανόιας.

Ἡ δὲ αἵτια τοῦ ἀγίου ἦτο ὁμοία τῇ τῶν παλαιῶν ἁγίων Ἱεραρχῶν, οἵτινες, ἐκπληροῦντες τὸ τοῦ Παύλου ἠρκοῦντο εἰς τὰ ἀπολύτως μόνον ἀναγκάζει. Ἐχόντες δὲ τροφὰς καὶ σκεπάσματα, τοῦτοις ἀρκεσθῆσθαι ἐλεγεν ὁ τρισμακάριος Παῦλος.

Πρὶν ἢ ἐπιχειρήσω λοιπὸν τὴν διήγησιν τινων θαυμασιῶν, ἀτινα ὁ Θεὸς δι' αὐτοῦ ἐποίησε, κρίνω εὐλογον νὰ ἀναγράψω τὴν ἐξῆς ἰδέαν μου, ὅπως διασκεδάσω πᾶσαν δυσπιστίαν τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν, περὶ τῶν ρηθησομένων θαυμάτων. Πολλοὶ τῶν εὐσεβῶν, ἀκούοντες ἢ καὶ ἀναγινώσκοντες ἐν τοῖς μαρτυρολογίοις καὶ τοῖς βίοις τῶν Ἁγίων,

1 Ὁ Ἅγιος εἶχε δύο Μητροπόλεις, τὴν μὲν ἐν Χριστιανοὑπόλει ἔνθα τὸν χει- μῶνα διέμενε, τὴν δὲ ἐν Καρυταίνῃ.

τὰ διάφορα τεράστια τὰ ὑπὸ τῶν ἁγίων ἀνδρῶν ἐνεργηθέντα διστάζουσι καὶ ἀφίνουσιν οὕτως εἰπεῖν, νὰ ἀναβαίνουσιν ἐν τῇ διανοίᾳ των πολλοὶ δυσπιστίας δισταγμοί, οἵτινες ἀνθιστάμενοι προτείνουσιν «ἀρὰ γε ἀληθὴ ταῦτα; ἀρὰ γε οὕτως ἔχουσι; μήπως εἰσὶν «ὑπερβολαὶ καὶ θεοβλαβείας ἀποτελέσματα;» Ἰσως δέ τις καὶ τῶν ἐμῶν ἀναγνώστων, ἀναγινώσκων τὰ ἐκτιθέμενα τὸ αὐτὸ πάθη πάθημα. Ἄλλ' ἅς ἔχῃ θάρρος. Ὅταν γεγονὺς τι ὑπ' ἀνθρώπων ἐκτιθέμενον, καὶ ἐν τῷ πέπλῳ τῆς τοῦ χρόνου παλαιότητος περιτυλισσόμενον τύχῃ νὰ ᾔται καὶ ἀμάρτυρον, τότε ἔχουσι κάποιον λόγον οἱ δισταγμοί· ἀλλ' ὅταν ἐγὼ φέρω μάρτυρας ζῶντας ἡδὴ, καὶ ἰδίοις ὀμμασιν ἰδόντας τινὰ τῶν θαυμάτων τοῦ ἁγίου τούτου, τότε θὰ μείνῃ ἀρὰ γε ἐλαχίστη ἀμφιβολία; οὐδαμῶς.

Ἀπὸ καταβολῆς κόσμου οἱ ἄνθρωποι εἰσιν ὄργανα, δι' ὧν ὁ Θεὸς ἐκτελεῖ τὰς βουλὰς του, καὶ δι' ὧν ἡ θεία αὐτοῦ πρόνοια ἐπενεργεῖ εἰς τὰς μεταβολὰς καὶ τύχας τῆς ἀνθρωπότητος. Ἄλλ' οἱ τῆς χάριτος ἄνθρωποι, οἱ ἅγιοι τοῦ Θεοῦ φίλοι, οἱ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν μιμηθέντες καὶ τὰ ἔχνη αὐτοῦ ἀκολουθήσαντες, δοξάζονται διὰ σημείων καὶ τεράτων καὶ ζῶντες καὶ μετὰ θάνατον. Καὶ ταῦτα γίνονται ἢ πρὸς εὐεργεσίαν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ στηριγμὸν τῆς ἀληθινῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως, ἢ πρὸς σωφρονισμὸν τῶν ἐν τῇ κακίᾳ ἐπιμενόντων. Ἡ πίστις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατ' ἀρχὰς ἐθιράμβευσεν οὐχὶ διὰ λόγων καὶ ἀνθρωπίνων ἐπινοημάτων, ἀλλὰ διὰ σημείων καὶ θαυμάτων. Ὅταν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπέστειλε τοὺς θεοπνεύστους ἀποστόλους ἵνα κηρύξωσι τὸ Εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει, εἶπεν, ὅτι εἰς τοὺς πιστεύσαντας θὰ παρακολουθήσωσι σημεῖα. «Σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύουσιν ταῦτα παρακολουθήσει· ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσι· ἀγλῶσσαι λαλήσουσι κεναῖς, ὄφεις ἀροῦσι· κἂν θανάσιμόν τι πῶσι οὐ μὴ αὐτοὺς βλάβῃ· ἐπὶ ἁρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσι καὶ καλῶς ἐξουασιν». Ἐν δὲ τῷ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίῳ λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ καὶ ἐκεῖνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει. Ἰω. 14, 7.

Φέρε λοιπὸν διηγησώμεθα πρῶτον, ὅσα ζῶν ἐπραξε, τὰ ὅποια διέσωσεν ἢ παράδοσις, εἴτα δὲ καὶ τὰ μετὰ θάνατον. Διεσώθη ἐκ παραδόσεως, ὅτι πολλάκις ἐνῶ ὁ ἅγιος ἱερούργει, καθ' ἣν στιγμὴν ἐξήρχετο

τῆς ὥρας τοῦ ἱεροῦ πύλης, ἵνα ἐκφωνήσῃ, τὸ «Κύριε, Κύριε ἐπέβλεψον ἐξ οὐρανοῦ... οἱ καθαροὶ τὴν καρδίαν καὶ ὑποσπῶν ἐνάρετοι χριστιανοί, ἔβλεπον ἐμπροσθεν τοῦ στόματος αὐτοῦ φεγγαρόλον καὶ λαμπρότατον ἄστρον. Ὅτε δὲ τις τῶν χριστιανῶν προσῆλθέ ποτε, καὶ ἐκ μεγίστης πρὸς τὸν Ἅγιον εὐλαβείας τῷ ἀνεκκοίνας τὸ φαινόμενον Σίγα τέκνον, τῷ εἶπε, διότι ἀπατάσαι. Ἀντανάχλασιν φωτὸς, ἐνεκα τῶν πολλῶν ἐν τῷ ναφῷ φώτων, βλέπεις, καὶ οὐχὶ τοιοῦτόν τι, ὅπερ λέγεις. Ἀποῦ δὲ ἐκεῖνος ἐπέμενε, τὸν ἐπετίμησε δριμύτατα, καὶ ἐνετείλατο, ἵνα οὐδὲν οὐδενὶ εἴπῃ ἐνὸςψῳ ζῇ.

Ἐν Χριστιανουπόλει ὑπῆρχεν οἰκογενειάρχης τις Χρῆστος, ἔμπορος, θεοσεβὴς καὶ γνώριμος τῷ ἁγίῳ. Τούτου ὁ υἱὸς Παντελῆς μετέβη μετὰ δύο ἵππων εἰς Πάτρας χάριν ἐμπορίου, ἀλλὰ καθ' ἴδὸν τὸν συνέλαβον οἱ λησταὶ καὶ ἀποῦ ἐφόνευσαν τοὺς ἵππους, ἔδεσαν τὸν αἰχμάλωτον καὶ ἀπήγαγον εἰς τὰ ὄρη, παραγγείλαντες δι' ἐνὸς διαβάτου εἰς τοὺς γονεῖς του ὅτι ἐὰν ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν δὲν στείλωσι λύτρα θὰ φονεύσωσι τὸν δέσμιον. Ἀλλὰ τὰ ἀπαιτούμενα λύτρα, ὑπερέβαινον τὴν περιουσίαν τοῦ πολίτου. Θρήνος, κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς κατέλαβε τοὺς γονεῖς καὶ ἀδελφούς. Προστρέχει ὁ τεθλιμμένος πατήρ εἰς τὸν Ἀρχιερέα διηγούμενος τὴν συμφορὰν του. Ὁ δὲ Ἅγιος, τίποτε ἄλλο, παιδί μου, τῷ λέγει δὲν δύναμαι νὰ σέ βοηθῶ, εἰμὴ νὰ κάμωμεν εἰς τὸν εὐσπλαγχνον Θεὸν μερικὰς ὑπὲρ αὐτοῦ παρακλήσεις καὶ ὁ Θεὸς εἶναι μέγας καὶ δυνατός. Καὶ οὕτως ἐπραξε. Τὴν δεκάτην τετάρτην λοιπὸν ἡμέραν τὸ ἐσπέρας, ὅτε οἱ λησταὶ εὐθυμήσαντες ἐμέθυσαν, ἠπείλουν τὸν αἰχμάλωτον, ὅτι ἕως αὖριον ἐσπέρας ἐὰν δὲν ἔλθουν τὰ χρήματα θὰ στείλουν εἰς τοὺς γονεῖς του τὴν κεφαλὴν του! Ἦγος κατέλαβε τὸν δυστυχῆ Παντελῆν. Ἔθεσαν δὲ ἐν μέσῳ αὐτῶν σιδηροδέσιμον καὶ ἐκοιμήθησαν ὕπνον βαθύτατον. Περὶ τὸ μεσονύκτιον βλέπει καθ' ὕπνον ὁ Παντελῆς τὸν Ἀρχιερέα λέγοντα· «Σῆκω, παιδί μου, καὶ φύγε γρήγορα, διότι οἱ γονεῖς σου θρηνοῦσιν ἀπαρηγόρητα! Ἐξυπνήσας ὁ δυστυχὴς Παντελῆς εὐρίσκει ἐαυτὸν λελυμένον ἀπὸ τὰ δεσμά. Καὶ ἐγερθεὶς πάραυτα διασκελεῖ τοὺς ληστὰς καὶ φεύγει. Ἀλλὰ τὴν δεκάτην πέμπτῃ ἡμέρᾳ ὁ Χρῆστος μετὰ τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων ἔλθων εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀρχιερέως ἐπλήρωσεν αὐτὴν οἰμωγῶν καὶ θρήνων. Τότε

ὁ Ἅγιος ἐμπροσθεν τῶν παρισταμένων συγκεκινημένους εἶπεν· Ἡσυχασον Χρῆστο καὶ αὐριον τὸ ἐσπέρας ὁ Παντελῆς ἐρχεται. Καί, ὡς τῶν ισχυρῶν τοῦ Ἀθανασίου, δεήσεων ὁ Παντελῆς ἤλθε βρίζας τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου διὰ δακρύων, καὶ διηγούμενος τὴν ἐμφάνειαν.

Ὡστε δῆλον, ὅτι καὶ ζῶν ὁ ἅγιος εἶχε λάβει παρὰ Θεοῦ τὸ χάρισμα τῆς προοράσεως, καὶ τὰς δεήσεις αὐτοῦ ὁ Θεὸς εἰσήκουε. Ὁ ἔλλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιήσει, καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν εἰσακούσεται. Ψαλ. 144.

Περιοδεύων ποτὲ ὁ Ἅγιος τὴν ἐπαρχίαν του, ἔφθασεν εἰς τὴν Μεγαλόπολιν. Ἐκεῖ ἦτο ναὸς τῆς Μεταμορφώσεως, παρὰ τὸν ὅποιον ὑπῆρχε μεγάλη τις λίμνη, ἥτις ἦτο πλήρης βατράχων. Μετὰ τὸν ἑσπερινὸν ὁ Ἅγιος ἔμεινε νὰ διανυκτερεύσῃ ἐκεῖ μετὰ τοῦ διακόνου του, ὡς τοῦτο πολλάκις συνείθιζε κατὰ τὸ θέρος, ἡσυχίας χάριν. Καθ' ὅλον τῆς νυκτὸς τὸ διάστημα οἱ βάτραχοι ἐκόαζον διὰ τῆς συνειθισμένης φωνῆς, καὶ ἕνεκα τῆς πληθύος θόρυβον οὐ μικρὸν ἐπροξένουν. Ὅθεν ὁ ἅγιος μόλις ἠδυνήθη νὰ κλείσῃ ἐπὶ ὀλίγας στιγμὰς τοὺς ὀφθαλμούς του. Τὴν ἐπαύριον μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, ὅτε οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λοιποὶ ἡρώτων τὸν ἅγιον, πῶς διῆλθε τὴν νύκτα εἰς τὸ ὑπαιθρον; ὁ Ἅγιος ἀπεκρίθη. Τί νὰ σὰς εἶπω τέκνα μου· αὐτὰ τὰ βάτραχα κακὸν χρόνον ῥάχουν, ἔκαμνον τόσον θόρυβον ἀπόψε, ὥστε σχεδὸν δὲν ἐκοιμήθην. Μετὰ δὲ τὸν λόγον τοῦτον οἱ βάτραχοι ἔπαυσαν καὶ ἔμειναν ἄφωνοι. Ἀλλὰ τότε, οὐδεὶς τῶν περιεστώτων ἔδωκε προσοχήν, καθότι οἱ βάτραχοι δὲν κοάζουν τόσον συχνὰ τὴν ἡμέραν, ὅσον τὴν νύκτα. Τὸ ἄξιον ὅμως ἐκπληξέως εἶναι, ὅτι οἱ βάτραχοι ἐκτοτε οὐδὲ ποσῶς, ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς ἐλάλησαν, ἀλλὰ νεκρικὴ σιγὴ ἐπὶ τῆς λίμνης ἐκράτει. Μεγίστην ἀπορίαν καὶ ἐκπληξιν ἐνεποίησε τοῦτο καὶ εἰς τοὺς κατοίκους. Μετὰ δὲ δύο ἔτη, ὅτε ὁ ἅγιος ἐπανῆλθε τὸ ἐσπέρας οὐδεμίαν φωνὴν βατράχου ἤκουσεν. Ἐκ περιεργείας λοιπὸν ἠρώτησεν ἕνα τῶν ἱερέων ἐν μέσῳ τῆς ὁμηγύρεως μετὰ τὴν λειτουργίαν, τί ἔγινε τὸ πλῆθος ἐκεῖνο τῶν βατράχων, ὅπερ ἤκουετο ἄλλοτε; Ἀπεκρίθη ὁ ἱερεὺς «Δεσπότη μου, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ὅπου εἶπατε, κακὸν χρόνον ῥάχουν, δὲν σὰς ἄφησαν νὰ κοιμηθῆτε, οὐδέποτε πλεόν ἤκούσθησαν. Τότε ὁ Ἅγιος ὑπομειδιῶν, εἶπε. «Καὶ μετὰ ἤκουσαν τὰ εὐ-

λογημένα; μόλις τὴν λέξιν ἐτελείωσε καί, ὡς τοῦ θαύματος! πάραυτα ἤρχισαν νὰ κοάζουν, μέγαν ποιήσαντες θόρυβον.

Ζῶντος ἔτι τοῦ ἁγίου περὶ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του, γυνὴ τις ἐκ τοῦ χωρίου Σουλιμᾶ, ἦτο μάγισσα, πλάνῳσα πολλοὺς καὶ πολλὰς ψυχὰς τῷ Σατανᾷ παραδίδουσα. Ταῦτα μαθὼν ὁ Ἅγιος καὶ προσκαλέσας αὐτὴν ἐπετίμησεν εἰπὼν, ἐὰν μὲν παύσῃ, νὰ ἐξομολογηθῇ, καὶ νὰ ὑποστῇ κανόνα ἀνάλογον τῶν ἀνομιμάτων τῆς, εἰδὲ μὴ οὐ ἦναι ἐκτὸς τῆς ἐκκλησίας. Ἡ γυνὴ συνελθοῦσα καὶ κατανυγείσα, εἶπεν εἰς τὸν Ἀρχιερέα, ὅτι μετανοεῖ ἐξ ὅλης καρδίας, καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ τὴν ἐξομολογήσῃ ὁ ἴδιος. Ἐνθους λοιπὸν ὁ ἅγιος, δραχμάμενος τῆς εὐκαιρίας ὅπως ἐξαρκάσῃ τῶν δικτύων τοῦ διαβόλου τὴν πρὸ τόσου καιροῦ ἐζωγρημένην ψυχὴν, ἐξομολογεῖ αὐτὴν τὴν παρηγορεῖ, καὶ τῇ ἐπιβάλλει κανόνα ἀνάλογον τῶν ἀμαρτημάτων κατὰ τοὺς Ἀποστολικοὺς κανόνας. Παρήγγειλε δὲ αὐτῇ μετὰ τὸ πέρας τοῦ κανόνος νὰ ἐπανέλθῃ ὅπως τὴν συγχώρησῃ καὶ τῆς δώσῃ τὴν ἄδειαν ἵνα προσέλθῃ τοῖς ἀχράντοις μυστηρίαις. Ἐν τῷ μεταξύ δὲ, παρὰ πᾶσαν τῆς προσδοκίαν μαρθάνει, ὅτι ὁ Δεσπότης βαρέως ἀσθενεῖ καὶ πρόκειται νὰ ἀποθάνῃ. Τρέχει λοιπὸν δρομαίᾳ εἰς Χριστιανούπολιν, ἵνα προφθάσῃ, ἀλλ' ἤδη εἶχεν ἀποθάνει, καὶ ἦτο ἡ στιγμή καθ' ἣν ἐκηδεύετο φερόμενος εἰς τὸν τάφον. Διασχίσασα λοιπὸν τὸ πλῆθος μετ' ἑρμῆς πίπτει πρηνὴς ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ λειψάνου ὀλολύζουσα καὶ γοερώς θρηνοῦσα (οἱ δὲ βαστάζοντες ἔστησαν) καὶ λέγουσα, ὡς δυστυχία μου! τί νὰ γείνω ἡ ταλαίπωρος; διατὶ ἅγιε τοῦ Θεοῦ με ἄφησες τὴν δυστυχὴ ἀσυγχώρητον; πῶς νὰ ζήσω τοῦ λοιποῦ ὑπὸ τὸν δεσμὸν τῆς ἀρᾶς; ἐλέησόν με ἅγιε, καὶ τῆς ἀρᾶς με ἀπάλλαξον. Ταῦτα μετὰ δακρύων καὶ οἰμωγῶν ἔλεγεν ἡ γυνὴ. Ὁ δὲ ἅγιος παρενθὺς, (ὡς τῆς μεγάλης σου παρηρησίας πρὸς τὸν Θεὸν Ἀθανάσιε!) ὑψώσας τὴν χεῖρα, εὐλόγησεν αὐτὴν ὥσπερ ζῶν. Τοῦτο τὸ τεράστιον ἰδὼν ὁ λαὸς ἐξεπλάγησαν βοήσαντες «Κύριε ἐλέησον.»

Ὅτε κατὰ τὸ 1834 ἡ ἀντιβασιλεία Ὁθωνος διέλυσε τὰς πλείστας τοῦ κράτους μονὰς, μετὰ τῶν ἄλλων συμπεριελήφθη καὶ ἡ ἐν Γορτυνίᾳ μονὴ τοῦ Προδρόμου. Κατὰ συνέπειαν ὁ τότε διοικητὴς ἐπαρχος Π. Νέρκας διέταξε δύο ὑπαλλήλους ἵνα μεταβάντες εἰς τὴν μονήν, μεταφέρωσιν εἰς Δημητσάναν τὴν κινήτην περιουσίαν αὐτῆς. Καί

δὴ ἐλθόντες οἱ ιεροκάπηλοι οὗτοι καὶ ἀναμολέσαντες τὰ τῆς μονῆς, ἤρπασαν μεταξύ τῶν ἄλλων τὰ ἱερὰ σκεύη, καὶ τὰ ἱερὰ τοῦ Ἀγίου λείψανα, τὸ κιβώτιον τὸ περιέχον τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ἁγίου λειψάνου, καὶ τὴν Κάραν ἐμπεριεχομένην ἐν ἰδιαιτέρῳ ἀργυρῷ κιβωτίῳ. Καὶ ἐντὸς ρερυπωμένων σάκκων στιβάσαντες μετέφερον αὐτὰ εἰς τὸ ἐπαρχεῖον, ὅπου τὰ μὲν κιβώτια ἀπέθηκαν ἐν τῷ ὑπογείῳ, τοὺς δὲ σάκκους ἐξεκένωσαν ἐπὶ τῶν σανίδων ἐν τινι δωματίῳ. Φρίκη τῇ ἀληθείᾳ κατελάμβανε πάντα εὐσυνείδητον, νὰ βλέπῃ ἐνθεν μὲν τὸ ἅγιον ποτήριον, ἐνθεν δὲ τὴν λαβίδα, τὸν σπόγγον, τὸν δίσκον, τὴν λήχη, κατὰ γῆς ἐρριμμένα, ὥς τινα τῆς ἀγορᾶς περιτρίπτα ὄνια! Ἐπελθούσης τῆς νυκτός, περὶ τὸ μεσονύκτιον, κρότος φρικτός ἐκ τῶν κιβωτίων ἀκούεται, ὥστε ἐξερριζοῦτο μέγα τι καὶ ὑψικομον δένδρον, καὶ σὺν τῷ κρότῳ δόνησις τῆς οἰκίας, ἥτις τὸν ἐπαρχον κατεπτύχισεν. Ἀπέδωκε δὲ τοῦτο εἰς σεισμόν. Μετὰ τινα τῆς ὥρας λεπτά, ἐνῶ μόλις εἶχε συνέλθει ὁ ἐπαρχος καὶ ἡτοιμάζετο νὰ κατακλιθῇ τὸ δεῦτερον, ἕτερος κρότος παταγωδέστερος, καὶ ἐτέρα δόνησις σφοδροτέρα ἠνάγκασαν τὸν ἐπαρχον νὰ ἐξέλθῃ ἐντρομος ὡς εὐρέθη ἡμῖν μὲν τὰ νυκτικά. Ἀμυχανῶν δὲ καὶ μὴ γνωρίζων ποῦ νὰ πορευθῇ μετέβη εἰς τὴν παρακειμένην οἰκίαν ὅπου κατῴκει ὁ τότε διοικῶν τὴν ἐπισκοπὴν Γορτυνίας Ἰγνάτιος, πρῶτον Ἀρδαμερίων ἐπίσκοπος, ὅστις παρὰ τοῦ μακαρίου Ἰωσήφ ἐπισκόπου Ἀνδρούσης ἐγίνωσκε τὰ κατὰ τὸν ἅγιον κρούσας δὲ τὴν θύραν εἰσέρχεται ἐντρομος καὶ λέγει «Φοβερόν πρᾶγμα, Δεσπότη μου, συμβαίνει εἰς τὸ σπῆτι μου! Κρότος μέγας καὶ φοβερός ἠκούσθη δις εἰς τὸ κατώγειον, καὶ σὺν τῷ κρότῳ σεισμός, ὥστε παρ' ὀλίγον νὰ πέσῃ τὸ σπῆτι.» Περιέργον! ἄπαντ' ὁ Ἀρχιερεὺς ἐγὼ σεισμόν δὲν ἤκουσα. Ἐγείρει τὸν Διάκονον ἀμέσως καὶ ἐρωτᾷ ἂν ἡσθάνθη σεισμόν, καὶ αὐτὸς εἶπεν ὄχι. Τὶ συμπεραίνειτε λοιπὸν λέγει, κύριε Νέγκας; Σήμερον, λέγει, ἔφερον ἀπὸ τὸ μοναστήρι δύο σάκκους μὲ μερικά πράγματα ἀπὸ τὴν μονὴν τοῦ Προδρόμου καὶ ἐξ αὐτῶν εἶναι δύο κιβώτια ἐν μέγα ξύλινον καὶ ἐν μικρὸν ἀργυροῦν. Εἶπον δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι, ὅτι περιέχουν λείψανα. Τότε ὁ ἐπίσκοπος κτυπήσας τὸ μέτωπον, ἀνέκραξε· μήπως ἔφερον ἐδῶ τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου Χριστιανουπόλεως; Ὁ ἐπαρχος ἔμεινεν ἀναυδός. Πάραυτα ὁ Ἀρχιερεὺς ἐνδυσθεὶς, ἔσπευσεν εἰς τὸ ἐπαρχεῖον, καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ ὑπό-

γειον βλέπει τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου, ἅπερ καὶ πρότερον ἐγίνωσκεν ἅτε μεταβάς εἰς τὴν μονήν. Πικρῶς δὲ ἐπιπλήξας τὸν ἐπαρχον, καὶ ἀσέβειαν τοῦτο ἀποκαλέσας, μετήνεγκε τὰ λείψανα ἐν τῷ οἴκῳ του. Ὁ δὲ ἐπαρχος ὤμνυε καὶ Θεὸν καὶ ἀνθρώπους ὅτι ἡ μεταφορὰ τοῦ ἁγίου λειψάνου ἐγένετο ἐν ἀγνοίᾳ του. Τὴν αὐτὴν ἑσπέραν ὁ Ἀρχιερεὺς διὰ τοῦ ὑπηρέτου, προσεκάλεσε τοὺς πατέρας τῆς μονῆς Αἰμυαλῶν ἐν τέταρτον τῆς ὥρας ἀπεχούσης, ὅτινες ἐλθόντες λίαν πρῶι, ἔλαβον καὶ ἔφερον τὸ λείψanon εἰς τὴν αὐτῶν μονήν, ἐνδυσθέντες τὴν ἱερὰν στολὴν μετὰ φανῶν καὶ θυμιαμάτων, ὀλίγον ἔξω τῆς πόλεως, διὰ τὸν φόβον τοῦ λαοῦ. Μετὰ δὲ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς μονῆς τοῦ Προδρόμου, μετηνέχθη αὐθις τὸ ἱερὸν λείψanon ἐν τῷ οἰκίῳ τόπῳ, πλην τῆς κάτω σταύρους, ἣν ἐκράτησαν ἐν τῇ μονῇ τῶν Αἰμυαλῶν. Τοῦ θαύματος τοῦτου αὐτόπται μὲν ἦσαν, ὁ τότε ἐπαρχος κ. Π. Νέγκας, ὁ Ἰγνάτιος ἐπίσκοπος Ἀρδαμερίων, ὁ ἥδη ζῶν ἀξιότιμος ἔμπορος ἐν Πειραιεὶ Νικόλαος Κυδωνάκης, γραμματεὺς τότε τοῦ οἰκονομικοῦ ἐπιτρόπου, ὁ ἥδη ζῶν κ. Ἀθανάσιος Σινανιώτης ἐκ Τριπόλεως πρωτοκολλητῆς τότε τοῦ ἐπαρχείου, ὁ Ἰωσήφ Ἀνδρούσης πρὸς ὃν ἔγραψε ταῦτα ἔπειτα ὁ Ἀρδαμερίων καὶ πρὸς ὃν αὐτὸς Π. Νέγκας διηγήθη τοῦτο ἐν Ναυπλίῳ ἔπειτα, ὅτε ἦτο συνοδικός. Παρὰ τῶν αὐτοπτῶν ἤκουσε καὶ ὁ ἥδη ἡγούμενος τῆς μονῆς Ἀγάπιος Οἰκονόμου καὶ ὁ Ἰωάννης Κυριακὸς ἐλληνοδιδάσκαλος καὶ ὁ εὐλαβὴς ἱερεὺς Ἰωάννης ὁ Σακελλάριος ἐκ Στεμνίτσας. Μετὰ ταῦτα δὲ διεδόθη ἀνὰ πᾶσαν τὴν ἐπαρχίαν ὅπερ καὶ μέχρι σήμερον διηγοῦνται οἱ γέροντες.

Ὅντως ἐκπληκτικὸν εἶναι καὶ ὅπερ μέχρι σήμερον ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ τοῦτου λειψάνου ἐνεργεῖται. Ὅσakis μέλλει νὰ συμβῇ θεομηνία τις, μέλλουσα νὰ καταστρέψῃ τὰ κτήματα τῆς μονῆς ἢ καὶ ὅλης τῆς ἐπαρχίας, ἢ καταδρομὴ τις γενικὴ κατὰ τοῦ ἔθνους, ἢ νόσος τις φθοροποιὸς, ἢ περιέχουσα τὸ λείψanon λάρναξ ἐκπέμπει τριγμόν τινα, ὅτε μὲν ἐλαφρόν, ὅτε δὲ σφοδρόν ἀναλόγως τοῦ μεγέθους τῆς γενησομένης βλάβης, ὥστε καὶ πᾶς μὴ γινώσκων, ὅτι ἐν τῷ ἱερῷ βήματι καίται τὸ ἱερὸν λείψanon, ἐὰν τυχὸν ἀκούσῃ τὸν τριγμόν τοῦτον, παρευθὺς καταλαμβάνεται ὑπὸ φρίκης καὶ τρόμου, εἰς αὐτὸν ἀνεξηγήτου. Τοιοῦτον φοβερόν ἦχον τριγμοῦ ἐξέφερεν, ὅτε κατὰ τὸ 1769 ἡ Μονὴ ἐμελλε νὰ πολιορκηθῇ ὑπὸ τῶν Ἀλβανῶν, ἥτις, μετὰ τῶν ἐκ διαφόρων μερῶν

ἐν αὐτῇ συρρευσάντων, ὡς ἐκ θαύματος ἐσώθη. Τοιοῦτον τριγμὸν ἐξέπεμψε, καὶ συχνάκις ἐξέπεμπε πρὸ ἐνὸς ἔτους, ὅτε ἐμελλε νὰ ἐγερθῇ ἡ ἐλληνικὴ ἐπανάστασις. Τοιοῦτος τριγμὸς παρὰ τῶν Πατέρων ἡκούσθη πρὸ τῆς διαλύσεως τῶν μονῶν. Τοιοῦτος τριγμὸς ἡκούσθη τὸ 1849 ὅτε σφοδροτάτη πλημμύρα κατέστρεψε καιρίως τὰ κτήματα τῆς μονῆς, καὶ πλείστοι ἄνθρωποι καὶ ζῶα κατεπνίγησαν. Τοιοῦτος τριγμὸς ἀκούεται, πλὴν ἐλαφρὸς, ὁσάκις μέλλει τις τῶν πατέρων νὰ ἀποθάνῃ, ἢ ὁσάκις τυχὸν παραμελεῖται ἡ ἄψις τοῦ φωταγωγοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀρτου κανδήλας.

Τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου μετέβη καὶ ἔφερεν ἐκ Χριστιανουπόλεως ὁ ἐξ ἀγγιστείας συγγενὴς τοῦ ἁγίου Ἀθανάσιος Κουλάς. Ἀνορύξας δὲ τὸν τάφον εὑρε τὸ σῶμα τοῦ ἁγίου ἡμιλελυμένον καὶ ἀρρήτου εὐωδίας πνέον. Ἐκ Καρυταίνης δὲ μετέφερεν αὐτὸ εἰς τὴν μονὴν τοῦ Προδρόμου, καὶ διὰ τὸ ἀπόρητον τῆς μονῆς, καὶ διότι ἡ θεία πρόνοια οὕτως ἡδύοχησε. Πολλὰ λέγονται τὰ κατὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ λειψάνου σημεῖα, ἅτινα συντεμίσκει χάριν παραλείπομεν. Ἡ εὐωδία ἦν τὸ λείψανον τοῦτο ἐκπέμπει εἶναι τοιοῦτον ἐπαισθητὴ, ὥστε ἐκίνησε καὶ κινεῖ τὴν περιέργειαν πολλῶν μεταβάντων ἐν τῇ μονῇ, δηλούντων, ὅτι αἰσθάνονται εὐωδίαν τινὰ ὑπερκόσμιον.

Ἰδοὺ λοιπὸν εὐσεβεῖς ἀναγκῶσται, ὅτι καὶ ἐν Γορτυνίᾳ κέκρυπται θησαυρὸς μέγας, ὡς οἱ θησαυροὶ καὶ στύλοι ἐκεῖνοι τῆς Κερκύρας, Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας, ὅστις διὰ τῶν θαυμάτων ἀποδεικνύει κατὰ καιροῦς τί ἐστὶν ὀρθόδοξος Χριστιανικὴ πίστις. Προσκαλουμένη ἡ τοῦ Ἁγίου τοῦτου Κάρα εἰς περιστάσεις καταστροφικὰς, οἷον, δεινὰς ἀσθενείας, εἰς λοιμικὰς νόσους, εἰς ἀνομβρίας, εἰς ἐμφάνειν τοῦ φθοροποιοῦ σμήνους ἀκρίδων, καὶ εἰς ἄλλα παρόμοια, τάχιστα ἐπιφέρει τὸ ποθοῦμενον αἶτημα καὶ ἀποτέλεσμα ὅταν μετὰ πίστεως τὸ ὄνομα τοῦ ἐπικαλεῖται, πάραυτα ἐκ τοῦ ἐπικειμένου κινδύνου τοὺς ἐπικαλούμενους λυτροῦται, καὶ ἐπιλείπει με διηγούμενον ὁ χρόνος, ἐὰν θελήσω νὰ δηλώσω τὰς κατὰ τόπους μίαν πρὸς μίαν πολυειδεῖς αὐτοῦ θαυματουργίας, οὐ ταῖς ἁγίαις πρεσβείαις ὁ Θεὸς ἐλεήσει καὶ σώσει ἡμᾶς. Ἀμήν.

Ῥδὴ Ζ'. Τοὺς ἐν καμίνῳ παιδας.

Ο χαμευνίαις καὶ δεήσεσι πυκναῖς, καὶ τῇ ἐγκρατεῖᾳ τὸν ῥοῦν τῶν παθῶν χειρωσάμενος, πνευματικῇν εὐωχίαν ἐν τῇ μνήμῃ αὐτοῦ σήμερον παρατίθεται, καὶ βοᾷν ἐπέειπε. **Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς Ἀθανασίου.**

Νικήσας νίκην κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἥπερ κατενίκησαν Προφῆται καὶ Μάρτυρες, καὶ ὁ κλεινὸς τῶν Ἀποστόλων θιάσος, Ἀγγέλους καὶ ἀνθρώπους ἐξέπληξας. Ἡμᾶς οὖν σῶζε ἀεὶ τοῦ λαοφθόρου λοιμοῦ.

Τεραπεύσας νεύσει θεϊκῇ, τοῦ Ἐὐαγγελίου διαπρύσιος κήρυξ Σὺ γέγονας. Καὶ τοῦ Χριστοῦ τοῖς ἔχουσιν ἐπόμενος, ὑπογραμμὸς ἀρετῆς ἀναδέδειξαι, καὶ εὐλογεῖς τὸν Θεὸν ἐν οὐρανοῖς κατοικῶν.

Επὶ τὴν θείαν ἡρώς σκοπιάν, ἀρχιερωσύνης καθάρου τητι νοῦ Ἀθανάσιε, καὶ τὸν σταυρόν σου ἐπ' ὤμων ἀράμενος, τῷ κόσμῳ ἐνεκρώθης ἐσαγγελε, καὶ ἀπεδείχθης τρανῶς τῶν πενομένων τροφεύς.

Θεοτοκίον.

Νενεκρωμένον πάθεισι δεινοῖς, καὶ τῶν ἀκαθάρτων λογισμῶν τοῖς βελέμοις βεβλημένον με ἔγειρον, ὦ Θεοῦ Λόγου ὑπέραγνον σκήνωμα. Μαρία Θεοτόκε Μητρὰν ἄνδρε, ἡ τέξασα τὸν Θεὸν δέχρα τροπῆς καὶ φυρμού.

Ῥδὴ Η'. Ὁν γρίττουον Ἀγγελοι.

Ραθάμιγγες κόνεως ἐκ λάρνακος τῆς σῆς ἐκδύζουσαι Ἀγίε καὶ πάντας τοὺς πιστοὺς λυτροῦνται κινδύνων, τελοῦντας πιστῶς καὶ ἀνευφημοῦντας τὴν γεραράν σου μνήμην.

Οὐράνιοι Ἀγγελοι καὶ πᾶσα ἡ σεπτὴ Ἱεραρχῶν ὁμήγυρις, κροτοῦσι τοὺς σοὺς πανσέπτους ἁγῶνας, καὶ ἔχουσι νῦν σύσκηνόν σε Πάτερ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Φαιδρύνεται σήμερον ἐνδόξως καὶ τερπνῶς ἡ Γορτυνία ἅπασα. Σκιρτᾷ δὲ εὐαχῶς τιμὰ Προδρόμου

καὶ ὁσία μὴ, θησαυρὸν εὐροῦσα τὰ λείψανά σου
Πάτερ.

Ἀγνεῖαν ἐξήσκησας νηστεῖαν προσευχὴν ἐκ βρέφους, ὡς
ἅγιος· πενήτων καὶ γυμνῶν τροφὴς καὶ προστά-
της, διόρθωσις ἀκριβοῦς, τῶν ἁμαρτανόντων σὺ ἀνεδέ-
χθης Πάτερ.

Θεοτοκίον.

Ὁτόκος σου ἐθλασε πανύμνητε Ἀγνή, τὴν κεφαλὴν
τὸ δράκοντος. Κρημνίσας γὰρ δολερῶς τὴν Εὐαν
ἀπάτη, συνέστυρεν ἅπαν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν
παρανομίαν.

Ῥοδὴ Θ'. Τὴν φωτοφόρον Νεφέλην.

Νῦν οὖν Γορτύνιοι πάντες, δεῦτε ἀθροίσθητε πόθῳ
καὶ περιπτύξασθε θερμῶς τὴν πανσέβαστον Κάραν,
καὶ ἐμφορήθητε ὁσμῆς εὐώδους καὶ θείας ἐκ τῆς λάρ-
νακος ἀνυμνοῦντες καὶ βοῶντες, σῶσον πάντας ἱεράρχα
σαῖς εὐχαῖς.

Τὴν φωτοφόρον σου μνήμην, ἐπιτελοῦμεν ἐνθέως, ὡς
δαῖς καὶ ὕμνοις ἱεροῦς Ἀθανάσιε Πάτερ· θαυμα-
τουργὸς γὰρ ἀληθῶς ἡμεῖν ὁσημέραι ἀναδείκνυσαι, καὶ
τὴν θεῖαν σου Κάραν ἐγκατέλιπες ἡμεῖν ὡς θησαυρὸν.

Ἡνίκα μέλλει ὁ Κτίστης τὰ ἔθνη ἅπαντα κρῖναι, τότε
παράστηθι γοργῶς, καὶ λιπάρησον Πάτερ, ἵνα ὁ
δύστηνος ῥυσθῶ, τῆς γεέννης ἐκείνης καὶ τοῦ σκόληκος
καὶ τὸ πλῆθος παρίδῃ τῶν ἐμῶν πταισμάτων ὁ Κριτής.

Νικητικὰ μὲν βραβεῖα τῆς ἀρετῆς ἤρω Πάτερ· ὡς
γὰρ ποιμὴν ἀληθινὸς καὶ τυφλῶν ποδηγέτης ὑπερ-
ετίθης σὴν ψυχὴν, καὶ τοῖς πᾶσι πάντα γέγονας οὐράνιε,
ἵνα πάντας κερδήσῃς καὶ προσάξῃς τὸν σὸν ποίμνιον
Χριστῷ.

Θεοτοκίον.

Σῶσον ἡμᾶς Θεοτόκε τοὺς ἐπὶ σοὶ πεποιθότας, καὶ
Θεοτόκον ἀληθῶς, καὶ Παρθένον πρὸ τόκου, καὶ

μετὰ τόκον ἀψευδῶς καὶ ἐν τόκῳ σὲ ἀνυμνοῦντας.
Προσκυνοῦμεν οὖν Μήτηρ, καὶ λατρεύομεν τὸν τόκον
σου Ἀγνή.

Ἐξαποστειλάριον. Τοῖς μαθηταῖς συνελθόντων.

Ἀθανασίου σήμερον τοῦ σεπτοῦ Ἱεράρχου καὶ Χρι-
στιανουπόλεως, ὑπερέκλου ποιμένος, καὶ Γορτυ-
νίων προστάτου, χαρμονικῶς ἐκτελοῦντες, μνήμην τὴν
παναοίδιμον, ἀπαντλοῦμεν ἀφθόνως ἐκ τῆς σοφοῦ, θα-
ψιλῆς χαρίσματα καὶ ἰάσεις· καὶ πρὸς Θεὸν κεκτῆμεθα
ἀκαταίσχυτον πρέσβυν.

Εἰς τοὺς Αἰνους ἱστώμεν Σιγ. ἔξ καὶ ψάλλομεν τὰ ἐφεξῆς προσό-
μωια τέσσαρα.

Ἦχος Α'. Τῶν οὐρανίων ταγμάτων.

Τῆς καλλιγόνου τοῦ θρέμματος Κερκύρας, μέλψομεν,
καὶ τὸν τῆς Γορτυνίας ἀρωγὸν καὶ προστάτην, καὶ
θεῖον Ἱεράρχην θαυματουργὸν τῆς Χριστιανουπόλεως.
Αὐτῷ βοήσωμεν πάντες εὐλικρινῶς χαίροις Πάτερ ἁγι-
ώτατε.

Δεῦτε πιστοὶ συνελθόντες, περικυκλώσωμεν, τὴν θή-
κην τῶν λειψάνων, ἵνα ἐμφορηθῶμεν, εὐώδους καὶ
ἀπλέτου θείας ὁσμῆς, καὶ τερπνῶς ἐκδοήσωμεν, τοὺς ἐκ
κινδύνων καὶ θλίψεων πολλαπλῶν, τρυχομένους Πάτερ
πρόφθασον.

Ὅτε λαμπρότης χρυσαίου, οὔτε γονέων στοργή, κατέ-
σχυσαν σαλεύσαι τὸν στερέμνιον Πάτερ πύργον
τῆς ψυχῆς σου, ἀλλ' ἀτρεκῶς τῷ Χριστῷ ἠκολούθησας·
καὶ ἐκμαγεῖον τοῦ σκεύους τῆς ἐκλογῆς, ἀνεδείχθης
ἱερώτατε.

Τέρπου ἀγάλλου καὶ σκίρτα, μονὴ Προδρόμου λαμ-
πρῶς κατέχουσα ἐν κόλποις χρῆμα μέγα καὶ θεῖον,
Χριστοῦ τὸν Ἱεράρχην τὸν θαυμαστὸν καὶ σεπτὸν Ἀθα-
νάσιον τῶν Γορτυνίων προπύργιον ἀρραγές· καὶ φρου-
ρὸν ἀκαταμάχητον.

Δόξα. Ἦχος πλ. Α'.

Ὡς σμυρναλῶς φιάλη, καὶ πολυτίμητος νάρδος, προ-
τέθειται νῦν ἡ πάντιμος **Κάρα** σου Ἀθανάσιε, τοῖς
μετὰ πόθου προσεοῦσαι ῥεῖθρα ἰάσεων πελαγίζουσα. Τὸ
γὰρ τρισάκτινον φῶς, τῆς ὑπερφώτου **Τριάδος** λατρεύ-
σασα, φαειδρὰς καὶ αἰγληέσσας ἀστράπτει τὰς μαρμαρυ-
γὰς. "Ὅθεν καὶ ἡμεῖς σήμερον, μεταρσιούμενοι τῷ
πνεύματι, ἐν κατανύξει καρδίας βοῶμεν. Ἀναψὸν ἡμῖν
τὸ πῦρ Χριστὲ τῆς σῆς ἀγάπης, ταῖς λιταῖς τοῦ Θε-
ράποντός Σου, καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ῥέζωσον τὸν φόβον
τῶν ἐντολῶν Σου. Ἐνίσχυσον δὲ, ὅπως κατ' ἔτος τελῶ-
μεν τὴν παναγίαν τοῦ Ἱεράρχου σου κοίμησιν.

Καὶ νῦν, τῆς Ἑορτῆς. Δοξολογία Μεγάλη.

Εἰς τὴν λειτουργίαν τὰ τυπικὰ ἐκ τοῦ κανόνος τοῦ Ἁγίου, ὡδὴ Γ' καὶ Γ'. εἰ δόξει τῷ προσεστώτι, Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγέλιον ζητεῖ εἰς Ἱεράρχην II'. Νοεμβρίου. Κοινωνικόν, εἰς μνημόσυνον αἰώνιον.

ΜΕΓΑΛΥΝΑΡΙΑ

ἡαλλόμενα εἰς τὴν ὑποδοχὴν τῆς Τιμίας Κάρας,
εἰς παράκλησιν καὶ εἰς τοὺς ἁγιασμοὺς.

Χριστιανουπόλεως τὸν καλὸν, καὶ σεπτὸν ποιμένα,
Ἀθανάσιον τὸν κλεινόν, τιμήσωμεν πάντες, ὡς μέ-
γαν Θεοῦ φίλον, καὶ Γορτυνίων σθένος ἀκαταμάχητον.
Τὸν ἐν Ἱεράρχαις θαυματουργόν, καὶ τὸν ἐν κινδύ-
νοις, ἀπροσμάχητον βοηθόν, τὸν θεῶν ποιμένα,
καὶ λειτουργὸν Κυρίου, Ἀθανάσιον τὸν νέον πάντες
τιμήσωμεν.

Ἐχοντες τὴν **Κάραν** σου τὴν σεπτὴν, Ἀθανάσιε Πά-
τερ, ὡς προπύργιον ὄχυρόν προσφεύγομεν ταύτῃ
ἐν πᾶσι τοῖς κινδύνοις, καὶ λοιμικῆς τῆς νόσου ἀπολυ-
τρούμεθα.

ΤΕΛΟΣ ΚΑΙ ΤΩ ΕΝ ΤΡΙΑΔΙ ΘΕΩ ΔΟΞΑ.

ΠΕΡΙ ΑΓΙΩΝ

ΤΙΣ ΕΙΝΕ ΑΓΙΟΣ

Αγιος εἶνε ὁ καθαρὸς ἀπὸ πάσης κακῆς ἐπιθυμίας, καὶ ἀμέτο-
χος πάσης ἁμαρτίας. Τοιοῦτος δὲ εἶνε ὁ μόνος ὁ Θεός, ὡς πνεῦμα
τέλειον, ἀναλλοίωτον καὶ ἀπαθές, πρὸς ὃ ἀδύνατον νὰ ἐγγίσῃ
οὐδεμία ἑλλειψις ἢ ἀτέλεια. Ἡ λέξις ἅγιος ἦλθεν εἰς τὴν γῆν ἐκ τοῦ Οὐ-
ρανοῦ. Διότι ὁ προφήτης Ἡσαΐας ἐν ἐκστάσει ὦν, ἤκουσε τοὺς ἀγγέλους
νὰ ὑμῶσι καὶ δοξολογῶσι τὸν Θεὸν ἐν οὐρανοῖς λέγοντας ἅγιος, ἅγιος,
ἅγιος Κύριος Σαββαώθ. Ὅθεν καὶ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, πρώτην
λέξιν ἐν ταῖς προσευχαῖς ἔταξε τὸ ἅγιος ὁ Θεός. Μεταφορικῶς δὲ
ἅγιος λέγεται καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅστις διὰ τῆς πίστεως καὶ
τῶν καλῶν ἔργων, ἀγωνίζεται ἵνα καθάρσῃ ἑαυτὸν ἀπὸ παντὸς μο-
λυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος καὶ ἐξομοιωθῇ μετὰ τὸν Θεόν. Ἐξομοιού-
ται δὲ ὁ ἄνθρωπος μετὰ τὸν Θεόν, ὅταν πιστεύσῃ εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν
καὶ βαπτισθῇ, καὶ ὅταν μετὰ τὸ βάπτισμα δὲν ὑποπέσῃ εἰς θανάσιμα
ἁμαρτήματα. Σώζεται δὲ ὁ ἄνθρωπος καὶ τῷ Θεῷ προσεγγίζει, ἐὰν δι'
εἰλικρινοῦς μετανοίας καὶ τῶν δακρύων ἀποπλύνῃ τὰ πρότερα ἁμαρ-
τήματα καὶ ὁσίως καὶ εὐσεβῶς τελειωθῇ, Ἀγιοὶ λέγονται καὶ πάν-
τες οἱ ἅγιοι μάρτυρες, οἱ ἐνώπιον βασιλέων καὶ τυράννων τὸν Χριστὸν
Θεὸν ὁμολογήσαντες, καὶ διὰ τοῦ αἵματος αὐτῶν πᾶσαν κηλὶδα ψυ-
χικὴν ἀποπλύναντες, οἵτινες ἀριθμοῦνται ὑπὲρ τὰ 14 ἑκατομμύρια ἐκ
πάσης τάξεως, ἡλικίας, φυλῆς καὶ γένους.

ΤΙ ΚΑΤΩΡΘΩΣΑΝ ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΔΙΑ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ.

Ὅσον δύναται νὰ ὠφελήσῃ τὴν ψυχὴν τοῦ Χριστιανοῦ ἡ βιογρα-
φία ἐνὸς ἁγίου, δὲν δύναται νὰ ὠφελήσῃ τὰ ἡθικὰ συγγράμματα

τῶν ἡθικολόγων ἐκείνων, οἱ ὅποιοι λέγουσι καὶ γράφουσι πολλὰς ἡθικὰς διδασκαλίας. Διότι οἱ μὲν πολλάκις καὶ λέγουσι καὶ γράφουσι πρὸς ἐπίδειξιν, καὶ ἵνα δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων καλούμενοι Ραββί, Ραββί, ἡ δὲ ἀνάγνωσις τῶν ἀρετῶν καὶ κατορθωμάτων τῶν ἀγίων ἀνδρῶν, τῶν ἀπ' αἰῶνος τῷ Θεῷ εὐαρεστησάντων κινεῖ τὴν ἀμιλλαν, ἐνθουσιάζει τὴν ψυχὴν τῶν ἀναγινωσκόντων, καὶ πληροῖ τὴν καρδίαν ζήλου καὶ κατανύξεως, καθόσον ἐκεῖ βλέπει τις τὴν ἀρετὴν οὐ μόνον λεγομένην, ἀλλὰ καὶ διενεργουμένην, ἥτοι ζῶσαν καὶ ἐφρημοσμένην.

Καὶ τῷ ὄντι! τίνας ἡ καρδία δὲν κυριεύεται ὑπὸ τοῦ ἁγίου χριστιανικοῦ ἐνθουσιασμοῦ; τίς βλέπων τὴν ἀδυναμίαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, δὲν θαυμάζει τὰ ὑπερθάρματα κατορθώματα τῶν ἀγίων πάντων, οἵτινες διὰ τῆς πίστεως καὶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐνδυναμωθέντες ἠγωνίσθησαν καὶ κατετρόπωσαν βασιλεῖς; Ὁ Μωϋσῆς κατετρόπωσε τὸν Φαραὼ καὶ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος τὸν Μαξέντιον. Ὁ Δαβὶδ ἐνίκησε τοὺς ἐχθροὺς καὶ ἀνύψωσε τὸ βασίλειόν του εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης καὶ εὐτυχίας. Οἱ ἅγιοι τρεῖς παῖδες διὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς σωφροσύνης ἔσθεσαν τὴν δύναμιν τοῦ πυρὸς καὶ μετέβαλον τὴν φλόγα τῆς ἐπταπλασίας καυθείσης καμίνου εἰς ὁρόσον. Ὁ προφήτης Ἡλίας διὰ τῆς πίστεως ἀνέστησε τὸν νεκρὸν υἱὸν τῆς χήρας. Ὁ Ἰωβ καὶ Ἐζεκίας ἐλυτρώθησαν ἀπὸ τὰς ἀσθενείας, ὁ Γεδεὼν μὲ τριακασίους ἐνίκησε μυριάδας ἄλλοφυλων. Καὶ ταῦτα μὲν διὰ τῆς πίστεως καὶ ἐναρέτου ζωῆς κατέρωθωσαν οἱ πρὸ Χριστοῦ ἅγιοι.

Οἱ δὲ μετὰ Χριστὸν ἅγιοι, οἱ ὅποιοι εἶνε οἱ Ἀπόστολοι, οἱ Μάρτυρες, οἱ Ἱεράρχαι, Ὅσοι¹ καὶ Δίκαιοι, ἐγέναντο φίλοι τοῦ Θεοῦ καὶ ἡγαπήθησαν παρ' αὐτοῦ, διότι ὅλην τὴν θέλησιν αὐτῶν ἔδωκαν πρὸς τὸν Θεόν. Ἡ ψυχὴ καὶ ἡ καρδία αὐτῶν ἐκολλήθη πρὸς τὸ θεῖον αὐτοῦ θέλημα. Ἐσταύρωσαν καὶ ἐνέκρωσαν τὰς ὁρμὰς τῆς σαρκός. Ἀπέφυγον ὅλαις δυνάμεσι τὸ κακὸν καὶ ἔπραξαν τὸ καλόν. Ἠγωνίσθησαν καὶ ἐπάλαυσαν αὐτοὶ ἑαυτοῖς, ἵνα καθυποτάξωσι τὰς ἐπιθυμίας καὶ

¹ Ὅστις λέγεται ὁ ἀποχωρισθεὶς τοῦ κόσμου, καὶ ὅπως τῷ Θεῷ ἀφιερωμένος, ὁ ἡγίασμένος, ἥτοι ὁ παρθένος, ὁ τὴν σάρκα νεκρῶν καὶ τὰ πάθη θανάτων. Ὅστις λέγεται καὶ ὁ θάνατος, ἥτοι ὁ σάβανον. Γίνεται δ' ἐκ τοῦ σίδος, ὅπερ θεωρικῶς σημαίνει Θεός.

τὰ πάθη τῆς σαρκὸς εἰς τὴν ἐγκράτειαν καὶ τὴν σωφροσύνην. Καὶ τὸ νὰ κατανικήσῃ τις τὰ πάθη του, εἶνε μεγαλύτερον κατόρθωμα ἀπὸ τοῦ νὰ κυριεύσῃ ὅλον τὸν κόσμον. «Τὸ νικᾶν τὰς ἐπιθυμίας πασῶν κινῶν ἢ καλλίστη» καὶ αὐδαὶς ἐλεύθερος ὁ μὴ ἑαυτοῦ κρατῶν». Ὅτι διὰ τῆς κατανικήσεως τῶν κακῶν ἐπιθυμιῶν ἐδυνάθη νὰ κατορθώσῃ ὁ ἀπλοῦς καὶ πτωχότατος μοναχὸς Ἀντωνῖος, δὲν κατέρωθωσεν ὁ μέγας Ναπολέων, ὅστις ἐνίκησε μὲν τοὺς στρατοὺς πολλῶν ἐθνῶν, ἐνίκηθη δὲ ὑπὸ τῆς ἀλαζονίας καὶ ἐγωῖσμοῦ του, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἀπέθανεν εἰς τὴν νῆσον ἁγίαν Ἐλένην ἄδοξος καὶ πεταπεινωμένος. Ὁ μέθυσος δὲν εἶνε ἐλεύθερος, ἀλλ' εἶνε δούλος τῆς μέθης, ἥτις δύναται νὰ τὸν ξίψῃ καὶ εἰς τὴν ἀσέλγειαν καὶ εἰς τὸν θυμὸν καὶ εἰς τὸν φόνον. Ὁ φιλάργυρος δὲν εἶνε ἄνθρωπος λαγικὸς καὶ ἐλεύθερος, ἀλλ' εἶνε τέρας ἡθικόν, εἶνε ὁ ἡθικὸς φονεὺς τῶν πτωχῶν, χηρῶν, ὀρφανῶν, ὅσας ἠδύνατο νὰ εὐεργετήσῃ· εἶνε τίγρις θέλουσα νὰ πίνη τὸ αἷμα τῶν ὁμοίων του· εἶνε καρδία πετρωθῆς, σκληρὰ καὶ ἀπάνθρωπος, ἄστοργος, ἀνάλγητος, ἐν ἐνὶ λόγῳ εἶνε φωλεὰ καὶ ἔδρα ὅλων τῶν κακῶν. Δικαίως ἄρα καὶ ὁ ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος κινούμενος ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος εἶπε· «Ρίψα πάντων τῶν κακῶν ἢ φιλαργυρίαν», ὅπερ ἐπιβεβαιοῖ καθ' ἐκαστὴν καὶ αὐτὴ ἡ πεῖρα. Ὁ ἀλαζὼν καὶ ὑπερήφανος, ὁ οἰηματίας, ὁ μεγάλυνων καὶ ἀνυψῶν ἑαυτὸν, τοὺς δὲ ἄλλους ὡς οὐδὲν νομίζων, αὐτὸς ἐν οἰχδήποτε τάζει ἀνῆκει εἶνε ἄλλος Ἐωσφόρος βδελυκτὸς καὶ εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ἄν δὲ τύχῃ νὰ ἐξαση ἕνεκα τοῦ σεμνοῦ τῆς θέσεως καὶ ὀλίγην ἐγκράτειαν, ἢ ἐλεημοσύνην, ἢ προσευχὴν, τότε δὴ τότε ὁ καπνὸς καὶ ὁ τύφος τῆς οἰήσεως ἐπαυξάνων τὸν ἐγωῖσμόν καταβολάνει τὸν νοῦν. Ἡσυχος δὲ ἐπαναπαύεται ὁ ἐγωῖστὴς εἰς τὰ ὄνειρα τῶν ἀρετῶν καὶ προτερημάτων του. Ἀλλὰ τὸν δούλον τοῦ ἐγωῖσμοῦ ἐξάγει τῆς πλάνης ὁ θεῖος Χρυσόστομος. λέγων· «Ταύτης γὰρ (τῆς οἰήσεως) ἡμῖν παρούσης, ἅπας ὁ »βίος ἡμῶν ἀκάθαρτος γίνεται· κἂν σωφροσύνην, κἂν παρθενίαν, κἂν νηπτερίαν, κἂν εὐχὰς, κἂν ἐλεημοσύνην, κἂν ὁποῖον ἐπιτελῶμεν. Ἀκαθάρτος γὰρ Κυρίῳ, πᾶς ὑψηλοκαρδίας.» Ὁ χαρτοπαίκτης, ὁ ὀκνηρὸς, ὁ λαίμαργος, ὁ ἀσελγής, ὁ κλέπτης, ὁ φθονερός δὲν εἶνε κύριος ἑαυτοῦ, ἀλλὰ δούλος καὶ αἰχμαλωτὸς τῶν παθῶν του, τὰ ὁποῖα ὡς ἄλλοι

τύραννοι εξουσιάζουσι τὴν ψυχὴν του, καὶ σύρουσιν αὐτὸν ὅχι ὅπου αὐτὸς θέλει, ἀλλ' ὅπου θέλουσιν αὐτὰ, ὡς ὁ χαλινὸς ἄγει τὸν ἵππον ὅχι ὅπου αὐτὸς θέλει, ἀλλ' ὅπου ὁ ἀναβάτης. Τὰ αὐτὰ δύναται νὰ εἴπῃ τις καὶ περὶ πάντων τῶν ἐλαττωμάτων, τὰ ὅποια, ἢ κακὴ ἀνατροφή, ἢ κακὴ συναναστροφή ἐν τῇ ψυχῇ ἐνεχάραξαν.

ΠΩΣ ΔΥΝΑΤΑΙ ΝΑ ΓΕΙΝῃ ΤΙΣ ΑΓΙΟΣ.

Ἄλλὰ δύναται τάχα ὁ ἄνθρωπος διὰ μόνων τῶν ἀνθρωπίνων δυνάμεων νὰ κατανικήσῃ τὰ πάθη του, καὶ ν' ἀποφύγῃ πάντα τὰ διάφορα εἶδη τῶν ἁμαρτημάτων μικρῶν ἢ μεγάλων; Οὐδέποτε. Ταῦτα δύναται νὰ κατορθώσῃ μόνον διὰ τῆς χάριτος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τοῦτο λέγει ὁ Σωτὴρ εἰς τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον «χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν» (καλόν). Ποῖα δὲ εἶναι τὰ μέσα διὰ τῶν ὁποίων ὁ ἄνθρωπος δύναται ν' ἀποφύγῃ τὰ κακὰ ἔργα, νὰ πράξῃ δὲ τὰ καλὰ;

Πρῶτον πρέπει νὰ πιστεύσῃ καὶ δεύτερον νὰ βαπτισθῇ. Ἀλλὰ διὰ νὰ πιστεύσῃ πρέπει πρῶτον νὰ διδαχθῇ. Ἀλλ' ἡδὴ πρῶτον βαπτίζομεθα, καὶ ἔπειτα πιστεύομεν, ὅπερ τὸ αὐτό. Δεύτερον ὁ βαπτίζομενος εἰς τὴν βρεφικὴν ἡλικίαν ἐπανάγκης νὰ ἀνατραφῇ ὑπὸ τῶν γονέων του καλῶς. Καλῶς δὲ ἐννοῶ οἱ γονεῖς νὰ ἐμπνεύσωσιν εἰς τὴν ψυχὴν του καὶ διὰ λόγων καὶ δι' ἔργων τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, διότι «ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου.» Ὅταν οἱ γονεῖς ἀποφεύγωσι τοὺς κακοὺς λόγους καὶ τὰ κακὰ ἔργα, ἐξ ἀνάγκης θὰ μιμηθῶσιν αὐτοὺς καὶ τὰ τέκνα. Τρίτον νὰ μάθωσιν ἀκριβῶς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως καὶ τῶν δέκα ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ. Διότι ἐπιστήμη ἄνευ θρησκευτικῆς μορφώσεως εἶναι μὴδέν. Παιδεῖα ἄνευ ἀρετῆς, εἶναι δένδρον μὲ θαλερὰ φύλλα ἄνευ καρποῦ. Ἀλλὰ πόσοι χριστιανοὶ σήμερον δὲν γνωρίζουσι τὸ Θεὸν λατρεύουσι! Τέταρτον νὰ ἐκπληροῦν τὰ θρησκευτικὰ αὐτοῦ καθήκοντα ἀκριβῶς καὶ ἀνελλιπῶς συγνάζων εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, προσευχόμενος καὶ μεταλαμβάνων τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου, τῶν ὁποίων ἐὰν μεταλαμβάνῃ ἁγίως, διὰ τῆς χάριτος τοῦ ἐνοικούντος αὐτῷ ἁγίου Πνεύματος, θὰ νεκρώσῃ τὰ μέλη αὐτοῦ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ θὰ ἀποφύγῃ ὅλας τὰς κακὰς ἐπιθυμίας.

Ὁ χριστιανὸς διὰ νὰ ζήσῃ ἐν τῷ παρόντι βίῳ ὅσον τὸ δυνατόν

ἡσυχώτερον καὶ ἀπαθίστατον, πρέπει νὰ ἐξουσιάζῃ τὴν γλῶσσαν του. Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα τοῦτο, ὅσον ἀπλούστερον καὶ ἐπουσιώδες φαίνεται, τόσον δυσκατόρθωτον καὶ ἐπικίνδυνον πολλὰκις εἰς τὸν ἄνθρωπον ἀποβάνει. «Ἡ ἀνὴρ ἢ γυνή, ἢ γέρον ἢ νέος, ἢ μικρὸς ἢ μέγας, ἐὰν θέλῃ νὰ ζήσῃ ζωὴν καλὴν, καὶ ἐὰν ἀγαπᾷ νὰ ἰδῇ ἡμέρας ἀγαθὰς, πρέπει νὰ παύσῃ τὴν γλῶσσαν του ἀπὸ κακοῦ καὶ τὰ χεῖλη του νὰ μὴ λαλῶσι δόλον. Καὶ εἶναι ἀληθέστατον ἐκεῖνο τὸ «ἡ γλῶσσα κόκκαλα δὲν ἔχει καὶ κόκκαλα συντρίβει.» Διὰ τοῦτο, καὶ ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Δαβὶδ ἐντέλλεται «Δεῦτε τέκνα ἀκούσατέ μου φόβον Κυρίου διδάξω ὑμᾶς. Τίς ἐστὶν ἄνθρωπος ὁ θέλων ζωὴν, ἀγαπῶν ἡμέρας ἰδεῖν ἀγαθὰς; Παῦσον τὴν γλῶσσαν σου ἀπὸ κακοῦ καὶ χεῖλη σου τὰ μὴ λαλῆσαι δόλον. Ἐκκλινον (ἀπόφυγε) ἀπὸ κακοῦ καὶ καὶ ποίησον ἀγαθόν· ζήτησον εἰρήνην καὶ δίωξον (σπεῦσον νὰ τὴν ἀποκτήσῃς) αὐτήν. Οὐαὶ καὶ ἀλλοίμονον εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸν μὴ δυνάμενον νὰ χαλινώσῃ τὴν γλῶσσαν του. Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόθεος λέγει, ὅστις ἐκ τῶν ἀνθρώπων δὲν λέγει κακὸν λόγον, οὗτος εἶναι τέλειος. Οὗτος δύναται νὰ καταδαμάσῃ καὶ ὅλα τὰ πάθη τοῦ σώματος. «Εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος ἀνὴρ δυνατὸς χαλιναγωγεῖσαι καὶ ὅλον τὸ σῶμα. Ἰακ. 2, 2.

Ὁ δὲ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπηγόρευσε καὶ αὐτὸν τὸν ἄργον λόγον. «Πᾶν ῥῆμα ἄργον, ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι ἀποδώσωσι περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. Ματθ. 12, 36. Προφυλάξωμεν ἀδελφοί, τὴν γλῶσσαν διότι ἰδοὺ τί λέγει, ὁ ἅγιος Κυρίλλος ὁ Ἀλεξανδρεῖας. «Τὸν ὅφιν λέγεται δεινὸν ἔχειν τὸ κέντρον τῆς γλώσσης, ἀλλ' οὐκ κἔστι δεινότερον γλώσσης ἀνθρώπου κακῆς. Σκορπίου δὴ ῥῆμα θεραπεύεται, λόγος δὲ κακὸς ἐξερχόμενος ἐκ στόματος φλυαροῦ πλησσει τὸν πλησίον αὐτοῦ· φλόγα πυρὸς κατασβενδύνει ὕδωρ, γλῶσσαν δὲ κακὴν, οὐδεὶς καταπραύνει. Θηρίον ἄγριον εὐχερῶς ἡμεροῦται, γλῶσσα δὲ κακὴ, οὐκ πράυνεται. Οὐκ ἐστὶν ἐν τῷ κόσμῳ χειρὸν γλώσσης κακῆς.» Συγκρούει οἰκίαν πρὸς οἰκίαν, τέκνα κατὰ γονέων, ἀδελφοὺς κατ' ἀδελφῶν. Πάντα τὰ κακὰ διὰ γλώσσης.»

Τοῦ χριστιανοῦ τὸ στόμα, καθὼς καὶ ὅλα τὰ μέλη ἡγιασθησαν διὰ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος καὶ ἐχρίσθησαν διὰ τοῦ ἁγίου μύρου, ὥστε ὅργανα καθαρότητος καὶ εὐεργεσίας καὶ οὐχὶ σκευὴ σαπρίας καὶ πονη-

ρίας. Ταῦτα ἐξηγοράσθησαν ἀπὸ τῆς ἀτιμίας καὶ ἀκαθαρσίας τοῦ διαβόλου διὰ τοῦ πολυτίμου αἵματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου εἶνε κλῆρος τοῦ Θεοῦ καὶ κατοικητήριον τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ὡστε ὁ χριστιανὸς τόσον πολὺ πρέπει νὰ προσέχη ὥπως μὴ μολύνῃ τὸν νοῦν του μετὰ τὴν οἴησιν καὶ ἀλαζονίαν, τὸ στόμα του μετὰ τὸ ψεῦδος, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν καὶ καταλαλιάν, τὴν καρδίαν μετὰ τὸν φθόνον καὶ τὰς κακὰς ἐπιθυμίας, τὰ χεῖρας μετὰ τὴν κλοπὴν, ἀπάτην καὶ ἀδικίαν, τοὺς πόδας μετὰ τὴν πρὸς τὰ κακὰ ἔργα πορείαν, τόσον λέγομεν πρέπει νὰ προσέχη ὅσον προσέχει τὰς κόρας τῶν ὀφθαλμῶν του. Ἐάν τις ἔχῃ μέγαν καὶ πολυτίμον ἀδάμαντα καὶ τοῦτον κυλῇ εἰς τὴν κόπρον, οὗτος θεωρηθήσεται ὑπὸ τῶν φρονίμων καὶ λογικῶν ἀνθρώπων ὡς μωρὸς καὶ παράφρων. Ἐάν τις φρόνιμος ἔχων μέγαν καὶ ἑκατοχιλιάφορον ἀδάμαντα κατὰ κακὴν τύχην ἀπολέσῃ τοῦτον, δοκιμάζει τὴν μεγάλην λύπην καὶ στενοχωρίαν, ὥστε ἐνδεχόμενον ἐκ ταύτης καὶ ν' ἀποθάνῃ· πόσω μᾶλλον πρέπει νὰ λυπῇται ὁ χριστιανός, ὅταν τὸν ἀδάμαντα τῆς ψυχῆς του κυλῇ εἰς τὸν βόρβορον τῶν ἁμαρτημάτων;

ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ ΤΩΝ ἉΓΙΩΝ ΓΡΑΦΩΝ.

Ἵνα οἱ χριστιανοὶ προφυλάττωνται ἀπὸ τὰ πολλὰ καὶ ποικίλα παραπτώματα, ἐπάναγκας ν' ἀναγινώσκωσι τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον. Ὁ λόγον ἔχει ὁ ἄρτος εἰς τὸ σῶμα, τὸν αὐτὸν λόγον ἔχει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν ψυχὴν. Ἡ τροφή τοῦ σώματος εἶνε ὁ ὑλικὸς ἄρτος, ἡ τροφή τῆς ψυχῆς, εἶνε ἡ χάρις τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἡ ἐνυπάρχουσα εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, οὗ μέρος εἶνε καὶ ἡ προσευχή. Προσευχὴ εἶνε ἡ ἀνάστασις τοῦ νοῦ πρὸς τὸν Θεόν, ἡ συνέντευξις τῆς ψυχῆς μετὰ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐὰν χαρὰν μεγάλην αἰσθάνεται, καὶ ὑψηλὴν τιμὴν νομίζῃ τὸ νὰ συνομιλήσῃ τις μετὰ τοῦ ἐπιγείου βασιλέως, πόσον ὑψηλοτέραν καὶ ἐνδοξοτέραν τιμὴν πρέπει νὰ νομίζῃ τις, τὸ νὰ συνομιλῇ μετὰ τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς προσευχῆς; Ἄρα καὶ ἡ προσευχὴ εἶνε ἐν ἐκ τῶν μέσων, δι' οὗ δύναται τις νὰ γείνη ἄγιος.

Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ Εὐαγγελίου εἶνε χρεὸς ἀπαραίτητον. Διότι ἡ καρδία παντός χριστιανοῦ ὁμοιάζει μετὰ τὴν γῆν ἢ τὴν ῥίζαν φυτοῦ ἢ δέν-

δρου, ὁ δὲ λόγος τοῦ Θεοῦ μετὰ ζωογόνον ὕδωρ. Διὸ καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὁμιλῶν τῇ Σαμαρείτιδι, λέγει· «ὅς δ' ἂν πῖν ἐκ τοῦ ὕδατος, οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα». Ἰω. 4. 14. Ἐὰν ὁ ἄγρὸς ἢ τὸ δένδρον ἢ τὸ φυτὸν δὲν καλλιεργῇται καὶ δὲν ποτίζεται συνεχῶς, οὔτε θάλλει, οὔτε καρπὸν δίδει. Ὅσον ὅμως ἐπιμελέστερον ποτίζεται, τόσον περισσότερον θάλλει καὶ καρποφορεῖ. Ἐὰν παραμεληθῇ, ὁ μὲν ἄγρὸς φύει ἀκάνθας καὶ τριβόλους, τὸ δὲ φυτὸν μαραινέται. Ὁ χριστιανὸς ὅταν ἀναγινώσκῃ τὸ Εὐαγγέλιον, ὅταν τακτικῶς προσεύχεται, ὅταν συγκοινωνῇ μετὰ τοῦ Θεοῦ διὰ τῶν μυστηρίων, τότε ἡ ψυχὴ αὐτοῦ τρέφεται, ζωογονεῖται, φωτίζεται, καθαιρέται, λαμπρύνεται. Ἄγιον Πνεύματι πᾶσα ψυχὴ ζωοῦται, καὶ καθάρσει ὑψοῦται, λαμπρύνεται. Τρανῶς καὶ ἐκπεφασμένως ὁ θεὸς νομοθέτης ἐνετείλατο «ἐρευνᾶτε τὰς γραφὰς», ἥτοι μετὰ προσοχῆς ἐξετάζετε, καὶ γινώσκετε ἃ ἀναγινώσκετε.

Διὰ τί; Διότι, ὑπὸ φιλοσοφικὴν ἔρευναν, τὸ Εὐαγγέλιον εἶναι ὁ θησαυρὸς τῆς σοφίας καὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὑπὸ δὲ ἠθικὴν ἐποψὴν τὸ Εὐαγγέλιον εἶναι τὸ στήριγμα τῆς οἰκογενείας, ἡ εὐστάθεια καὶ ἁρμονία τῆς κοινωνίας, ἡ παρηγορία πάσης θλιβομένης καρδίας, ἡ συγκράτησις καὶ τὸ θεμέλιον τῆς πολιτικῆς νομοθεσίας! Ἐκεῖ ἐκεῖ δύναται νὰ εὕρῃ πᾶς ἠθικῶς νοσῶν τὸ ἀντιδοτὸν καὶ ἀλεξιτήριον φάρμακον τοῦ νοσήματός του. Πέμψατε λοιπὸν εἰς κόρρακας ὃ οἰκογενεῖται, ὃ πατέρες καὶ μητέρες, ὃ νέοι καὶ νέαι, τὰ ἡθορθόρα μυθιστορήματα, βιβλία, καὶ καθημερινὰ ἀναγνώσματα. Διότι, ὅτι εἶναι τὸ δηλητήριο εἰς τὸ σῶμα, τοῦτ' αὐτὸ εἶναι καὶ εἰς τὴν ψυχὴν τὰ εἰς παραλυσίαν τῶν ἡθῶν συντείνοντα βιβλία. Ἀναγινώσκετε τὸ Εὐαγγέλιον, τοὺς ἐρμηνευτάς τοῦ Εὐαγγελίου, τὸν Θεοτόκον, τὸν γλυκὺν Μηνιάτην, τὰς θρησκευτικὰς μελέτας τὰς ὑπὸ τοῦ Δ. Μαυροκορδάτου, καὶ τὰς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Εὐαγγελίου ἐκαστοτε γινόμενας ἠθικὰς διδασκαλίας. Διότι ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἁγίων γραφῶν ἐπιδρᾷ εἰς τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν τῶν ἀτόμων· ἡ δὲ μόρφωσις τῶν ἀτόμων εἶναι μόρφωσις τοῦ ἔθνους. Καὶ ἔθνος ὅπερ ἐμορφώθῃ θρησκευτικῶς ἐκείνο μεγαλύνεται καὶ πολιτικῶς. Ἀλλ' ἡ μόρφωσις ἡ θρησκευτικὴ, πολιτικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ βάσιν καὶ κρηπίδα πρέπει νὰ ἔχῃ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ ἀρχόμενον ἀπὸ τῶν ἀρχόντων καὶ μεταδιδόμενον εἰς τὸν λαόν· καὶ ἰδοὺ πῶς.

Ο ΘΕΟΣ ΜΕΓΑΛΥΝΕΙ ΚΑΙ ΤΑΠΕΙΝΟΙ ΤΑ ΕΘΝΗ.

Ἀλήθεια μεγάλη καὶ ἀναντίρρητος εἶναι, ὅτι ἡ πρὸς τὸν Θεὸν πί-
στις καὶ ἔλπις, καὶ ἡ πρὸς ἀλλήλους ἀγάπη εἶναι ἡ βάσις καὶ τὸ θε-
μέλιον τῆς εὐδαιμονίας τῶν ἀτόμων καὶ τῶν λαῶν. «*Ἀκουσον λαός
μου, καὶ λαλήσω σοι Ἰσραὴλ, καὶ διαμαρτύρομαι σοι. Ὁ Θεὸς ὁ
Θεὸς σου εἰμι ἐγώ. Ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς
Χριστός*» ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ. Ὁ
Θεὸς μετὰ τῶν ἀνθρώπων ἐποίησατο τὴν ἐξῆς συνθήκην. «*Ἐὰν τοῖς
»προστάγμασί μου πορεύσῃ καὶ τὰς ἐντολάς μου φυλάσῃ καὶ
»ποιήσῃ αὐτάς, δώσω τὸν υἱὸν ὑμῶν ἐν καιρῷ αὐτοῦ, καὶ ἡ γῆ
»δώσει τὰ γεννήματα αὐτῆς, καὶ τὰ ξύλα τῶν πεδίων — καρποφόρα
»δένδρα — ἀποδώσει τὸν καρπὸν αὐτῶν καὶ καταλήψεται ὑμῖν ὁ
»ἀμνητός — θέρος — τὸν τρυγητὸν καὶ ὁ τρυγητὸς καταλήψεται τὸν
»σπόρον καὶ φάγεσθε τὸν ἄρον ὑμῶν εἰς πλημονὴν, καὶ κατοικήσετε
»μετ' ἀσφαλείας ἐπὶ τῆς γῆς ὑμῶν καὶ δώσω εἰρήνην ἐν τῇ γῇ ὑμῶν,
»καὶ οὐκ ἔσται ὑμᾶς ὁ ἐκφοβῶν, καὶ πόλεμος οὐ διελεύσεται διὰ τῆς
»γῆς ὑμῶν καὶ διώξεσθε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ πεσοῦνται ἐνώπιον
»ὑμῶν. Καὶ διώξονται ἐξ ὑμῶν πέντε ἑκατὸν, καὶ ἑκατὸν ἐξ ὑμῶν
»διώξονται μυριάδας. Καὶ ἐμπεριπατήσω ἐν ὑμῖν καὶ ἔσομαι ὑμῶν
»Θεὸς καὶ ὑμεῖς ἐσεσθέ μοι λαός Ἐὰν δὲ ἀπειθήσῃτε μοι, πεινάσετε,
»διψήσετε, ταπεινωθήσεσθε, καὶ διώξονται ὑμᾶς οἱ μισοῦντες ὑμᾶς.
»Καὶ ἐὰν μὴ μετανοήσῃτε, καὶ πορεύσῃτε πρὸς με πλάγιοι, πορεύσο-
»μαι καὶ πρὸς ὑμᾶς θυμῷ πλαγίῳ. Καὶ ἀφελῶ ἰσχύοντα καὶ ἰσχύου-
»σαν, γίγαντα καὶ πολεμιστὴν, καὶ δικαστὴν, καὶ προφήτην, καὶ στο-
»χαστὴν, καὶ πρεσβύτερον καὶ θαυμαστὸν σύμβουλον — μέγαν πολιτι-
»κὸν νοῦν — καὶ ἐπιστήσω νεανίσκους ἄρχοντας ὑμῶν, καὶ ἐμπαί-
»κται κυριεύσουσιν ὑμῶν. Λευιτικ. 26. Διὰ δὲ τοῦ βασιλέως καὶ προ-
φήτου Δαβὶδ, προτείνει ὁ Θεὸς τὴν αὐτὴν συμφωνίαν. «*Εἰ ὁ λαός μου
»ἤκουσέ μου· εἰ ὁ λαός μου, ἐπορεύθη ταῖς ὁδοῖς μου, ἐν τῷ μηδενὶ
»ἂν τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐταπείνωσα, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν
»ἐπέβαλον ἂν τὴν χεῖρά μου* ψαλμ. 80.» Ἀλλ' ἐν τῷ λαῷ τῆς
ὀρθοδόξου Ἑλλάδος τί συμβαίνει; Διὰ μίαν ὕβριν κατὰ τοῦ βα-
σιλέως, τιμωρία βαρυτάτη καὶ ὁ νόμος ἀμείλικτος! κρότος, πά-*

ταγας, θόρυβος, γενικὴ κατακραυγὴ καὶ ἀποδοκιμασία. Διὰ μίαν
ὕβριν κατωτέρου στρατιωτικοῦ πρὸς ἀνώτερον, φυλακὴ, δεσμὸς, καὶ
στρατοδικεῖον!! Διὰ μίαν ὕβριν ἀτόμου πρὸς ἄτομον, ὁ νόμος εἰς
ἐνέργειαν καὶ δυνάμει καταγγελίας τιμωρεῖ! Ὁ Χριστὸς βλασφημεῖ-
ται ἀναφανδὸν διὰ τῶν αἰσχροτάτων λέξεων, ὁ Σταυρὸς ὑβρίζεται, ἡ
Θεοτόκος βλασφημεῖται, πᾶν ὅσιον καὶ ἱερὸν χλευάζεται καὶ μυκτη-
ρίζεται, ἡ θρησκεία κολαφίζεται καὶ ποδοπατεῖται καὶ διὰ βιβλίων
πολλάκις, καὶ ἀπὸ τῆς ἑδρας αὐτῆς, καὶ ὁ νόμος τί πράττει;
οὐ μόνον δὲν τιμωρεῖ τοὺς ὑβριστάς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀνυψῶναι εἰς
προξένους, ἐπάρχους νομάρχας καὶ ὑπουργούς! Καὶ ἔπειτα, ἔχει τὴν ἀξι-
ωσιν τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, νὰ πολεμήσῃ, νὰ νικήσῃ, νὰ ἐνώσῃ τοὺς
ἀπανταχοῦ Ἕλληνας, νὰ κυριεύσῃ τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ νὰ
μεγαλυνθῇ! Ὡς μάταιοι συλλογισμοί, καὶ παιδαριώδη ὄνειροπωλή-
ματα! Ἐρωτῶμεν τοὺς ὀρθοδόξους ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου μέχρι τοῦ κα-
τωτάτου, ἐὰν ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐν Ρωσίᾳ καὶ λοιπῇ Εὐρώπῃ ὁ Χριστὸς
βλασφημεῖται ἀναιδῶς καὶ ἀνυποσύλως, ὅπως ἐν τῇ ὀρθοδόξῃ Ἑλ-
λάδι; Οὔτε Τοῦρκος, οὔτε Ἑβραῖος, οὔτε εἰδωλολάτρης ὑβρίζει τὸν
Θεόν σου. Ἡ Ρωσσία καὶ ἡ Ἀγγλία ἐμεγαλύνθησαν, διότι τὴν θρη-
σκείαν των σέβονται καὶ τὸν Θεὸν δὲν βλασφημοῦσι. Μία ἀπὸ τὰς
ἐντολάς τοῦ Θεοῦ εἶναι νὰ τιμῶμεν δι' ἀργίας καὶ προσευχῆς τὴν Κυ-
ριακὴν, τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. καθ' ἣν ἀνέστησε
τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τοῦ αἰωνίου θανάτου, καὶ διεβίβασεν εἰς τὴν
αἰώνιον ζωὴν. Πῶς ἐορτάζεται ἡ Κυριακὴ ἐν Ἀγγλίᾳ; Κλείνεται τὰ
καταστήματα, παύει ἡ ἀγοροπωλησία, πάντες μεταβαίνουν ἐν τῇ
ἐκκλησίᾳ. Ἐπιστρέφοντες ἐν τῷ οἴκῳ, οὔτε τραγωδοῦσιν, οὔτε ὄργανα
παίζουν, οὔτε μεθύουσιν, ἀλλὰ μένουσιν ἐν τοῖς οἴκοις μελετῶντες
τὸ Εὐαγγέλιον.

Πῶς ἐορτάζουσι τὴν Κυριακὴν ἐν Ἑλλάδι; Τὴν Κυριακὴν τοῦ
Πάσχα, τὴν νύκτα τῆς Ἀναστάσεως θὰ τιμήσωσι μὲ βεγγαλικά, μὲ
ρουκέτας, μὲ πυροβολισμούς καὶ μὲ τὴν δυσωδίαν τῆς πυρίτιδος. Τὴν
δὲ ἡμέραν ὅλην μὲ πυροβολισμούς, ἐκ τῶν ὁποίων συμβαίνουν πολλοὶ
φόνοι, καὶ ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ μιαίνεται μὲ αἷμα ἀδελφικόν.
Τὰς δὲ λοιπὰς Κυριακὰς πῶς τιμᾷ ὁ λαός ἐν Ἑλλάδι; τὴν Κυριακὴν
θὰ πωλήσωσι καὶ ἀγοράσωσι, τὴν Κυριακὴν θὰ χορεύσωσι, τὴν Κυρι-

ακὴν θά μὲθύσωσι, θά χαρτοπαίξωσι, θά βλασφημήσωσι, θά δια-
πληκτισθῶσι. Καὶ ἡ ἐξουσία τί πράττει; Τὰ ἴδια. Διότι καὶ αὐτὴ
ἐκ τοῦ λαοῦ εἶναι, ἢ μᾶλλον αὐτὴ διδάσκει τὸν λαόν. Ἐθνὸς λοιπὸν
τὸ ὅποσον παρέλυσεν τοὺς δεσμοὺς τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἠθικῆς
εἶναι δυνατόν νὰ μεγαλυθῇ; Ὁχι. Ὁ λαὸς τοῦ ἑλληνικοῦ ἔ-
θνους, ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι, ἱερωμένοι καὶ λαϊκοί, πλούσιοι καὶ
πένητες, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἀκούομεν τοῦ Θεοῦ, πορευόμεθα ἐν ταῖς
ἐδοῖς αὐτοῦ; Μαρτυροῦσι τὰ πράγματα. Λοιπὸν διὰ τοῦτο ἐγείναμεν
ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μυκτηρισμὸς καὶ χλευασμὸς τοῖς κύκλῳ
ἡμῶν! Ὁ Θεὸς ἀνυψοῖ καὶ μεγαλύνει τὰ ἔθνη ὡς καὶ τὰ ἔθνη ὅσα
φοβοῦνται καὶ ἀγαπῶσιν αὐτόν. Καὶ ἐν καιρῷ πολέμου εἰς ἐκείνους τὴν
νίκην χαρίζεται, ὅσοι πεποίθασιν εἰς αὐτόν. «Οὐ σώζεται βασιλεὺς
διὰ πολλὴν δύναμιν, καὶ γίγας οὐ σωθήσεται ἐν πλῆθει ἰσχύος αὐ-
τοῦ» ψευδὴς ἔπος—ἱππικὸν—εἰς σωτηρίαν, ἐν δὲ πλῆθει δυνάμεως
αὐτοῦ οὐ σωθήσεται. Ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ τοὺς φοβούμε-
νους αὐτόν, τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ τῷ ἔλεος αὐτοῦ.» Ψαλμ. 32.

Τὴν ἀλήθειαν ταύτην μαρτυρεῖ ἡ ἀδέκατος ἱστορία. Πρὸ Χριστοῦ
τὸ ἐβραϊκὸν ἔθνος ἐνόσφ' ἔμενε πιστὸν εἰς τὴν λατρείαν τοῦ ἐνός καὶ
μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ, ἠτύχει, ἤκαζε καὶ ἐθριάμβευεν. Ὅσακις δὲ
ἐξώκειλεν εἰς εἰδωλολατρείαν, ἥτις εἶναι ἡ πηγὴ τῶν κακῶν, ἀμέσως
ἐπίπτε καὶ ὑπεδουλοῦτο. Μετὰ Χριστόν εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἐθνῶν
ἐκάστοτε ὁ αὐτὸς στρόβιλος στροβιλίζει. ἤκαζε τὸ βυζαντινὸν κράτος
ἐπὶ πολλὰς ἐκατονταετηρίδας, ἀλλ' ὅτε εἰσέπηδεν ἡ διχόνοια καὶ δια-
φορὰ μεταξύ τοῦ λαοῦ, ἡ γάγγραινα τῆς σιμωνίας μεταξύ τῶν ἱερωμέ-
νων, ἡ πατρομητροπαιδοσύλωσις μεταξύ τῶν βασιλέων, ἡ σπατάλη ἡ
μυλθακότης, αἱ αἰρέσεις, τότε ὑπερεκχειλίσαν τὸ ποτήριον τῆς θείας ἀ-
γανακτήσεως, παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς τοὺς Τούρκους. «Οἱ Τούρκοι, λέ-
γει ὁ Δούκας, σφάζοντες, διαρπάζοντες καὶ αἰχμαλωτίζοντες, ἐφθα-
σαν ἄχρι τοῦ ναοῦ—τῆς ἁγίας Δοφίνας—καὶ συντρίψαντες τὰς πύ-
λας, ἐχώρησαν ξιφῆρεις ἐντός, ἀντίστασιν κατ' ἀρχάς ὑποπεύοντες.
Ἀλλ' ἄφ' οὗ εἶδον τὸν μυριάριθμον ὄχλον ἐκείνον ἄσπλον, ἐκπληκτον
καὶ εἰς οἰμωγὰς καὶ θρήνους μόνον διαλυόμενον, ἐκάστος τὸν ἴδιον
αἰχμαλωτὸν ἐδέσκει ὡς πρόβατον.» Ὅποια σκηνὴ φρικώδης ἀξία
τῶν Γεράρδων καὶ Βερνέτων τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος! ἀνδρῶν οἰμωγαὶ

γυναικῶν ὁλοφυγαὶ, νηπίων κλαυθμηρισμοί, ὅλα τῆς βίας καὶ τῆς
ἀπελπισίας τὰ εἶδη. . . . Αὐτὸς δὲ—ὁ Σουλτάνος—εἰσελθὼν συν-
τοῖς σατράπαις καὶ μεγιστᾶσι, καὶ ἀναβὰς ἐπὶ τῆς ἁγίας Τραπεζῆς
ἐποίησε τὴν προσευχὴν. » Παρέλυσεν τὴν Γαλλίαν ὁ ἐπίσκοπος καὶ αἵτις
τῆς χύσεως τοσούτων αἱμάτων τῆς Κρήτης Ναπολέον ὁ Γ'. ἀλλ' ἐξω-
γρήθη ἐν τῷ Σεδᾶν παραδούς τὸ ξίφος ὡς ὁ δειλότερος τῶν ἀνθρώπων!
Ἡ ὀρθόδοξος Ἑλλὰς 360 ἔτη ἐστέναζεν ὑπὸ τὴν δουλείαν τοῦ Τούρκου.
Ἡ πίστις, ἡ εὐσέβεια, ἡ ἀγνότης τῶν ἡθῶν τῶν ἀγίων ἡμῶν πα-
τέρων, ἔφερον τὴν ἐλευθερίαν. Ἀλλὰ τὰ πρῶτα βήματα τῆς ἐλευθε-
ρίας ἡμεῖς οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐμιάναμεν μὲ τὸ αἷμα τοῦ πρώτου πατρὸς,
ὃν ἐφρονέσαμεν μεταξύ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ οὐ τὸ αἷμα
βοᾷ πρὸς Θεόν ὡς τὸ τοῦ Ἀβελ! Δὲν ἤρκεσε τοῦτο· ἀλλ' εἰς τὸ ἐν
ἄγος προσετέθη καὶ ἕτερον, ἡ ἀδικία ἐξώσεως τοῦ δευτέρου πατρὸς, ἡ-
τις ἐκείνον μὲν ἐπέμψε προῶς εἰς τὸν γήινον τάφον, ἡμᾶς δὲ εἰς
τὸν χαώδη τῆς πολιτικῆς καρχινοβασίας τάφον.

Τὴν ἡμέραν τὴν 870, ὅτε ἡ Ἑλληνικὴ αὐτοκρατορία ἐν Βυ-
ζαντίῳ εἶχε φθάσει εἰς τὸ κατακρόρυφον τῆς δόξης καὶ τοῦ μεγαλείου·
Τὴν ἡμέραν τὴν Ἀγγλία, ἡ Γαλλία, ἡ Γερμανία; Λύσατε, ὦ πολιτικοὶ τῆς
Ἑλλάδος τὸ ἀπλοῦν τοῦτο πρόβλημα. Διὰ τί ἡμεῖς οἱ ποτὲ μεγάλοι,
ἐγενόμεθα μικροὶ καὶ οἱ ποτὲ μικροὶ ἐγένοντο μεγάλοι;

Τὰ ἱερὰ μαθήματα εἰς τὰ τρία τούλάχιστον μεγάλα καὶ κραταιὰ
σήμερον ἔθνη Ἀγγλίαν, Ῥωσσίαν καὶ Γερμανίαν κατέχουσι τὴν πρῶ-
την θέσιν εἰς τὰ προγράμματα ἀπὸ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου μέχρι
τοῦ Πανεπιστημίου. Ἐν τῇ Θεολογίᾳ μάλιστα, ἃν καὶ ἦεν ἐτερόδο-
ξοι, ἐπέδωκαν τοσούτον ὥστε ἐντεύθεν μεταβαίνουσιν ἐκεῖ, ἵνα τελειο-
ποιηθῶσιν. Ἐν δὲ τῇ Ἑλλάδι τί συμβαίνει;

Ἡ Ἑκκλησία καὶ ἡ παιδεία λαμβάνουσι τὸ πρῶτον τραῦμα ἐν
καιρῷ ἀλλαγῆς κυβερνήσεως χάριν οἰκονομίας! Τὰ ἱερὰ μαθήματα
θεωροῦνται ἡ ἠθικὴ τοῦ μαθητοῦ ἀνάπλασις ἐν Εὐρώπῃ, ἐν δὲ τῇ
Ἑλλάδι καλοῦνται μῦθοι, ἐν ἐκθέσεσιν ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀνωτέρων ὑπουρ-
γικῶν ὑπαλλήλων. Εἰς ὅλα τὰ χριστιανικὰ ἔθνη, πρῶτον μέλημα εἶνε
ἡ διὰ τοῦ πεπαιδευμένου κλήρου ἀφ' ἐνός, καὶ τῆς ἐπιστήμης ἀφ' ἐτέ-
ρου ἠθικὴ μόρφωσις τοῦ λαοῦ. Ἐν δὲ τῇ Ἑλλάδι ἀδιαφορία καὶ ἐξου-
τελισμὸς. Διὰ τί ἐν Ἑλλάδι κληρὸς καὶ λαὸς διατελούμεν ἐν θρη-

σκευτική καὶ πολιτική σήψει; Δὲν ἐσκέφθησάν ποτε οἱ ἀρμόδιοι, ἂν, ἐν ἀπὸ τὰ αἰτία ἕνεκα τῶν ὁποίων μεγαλύνονται τὰ ἔθνη, εἶνε ἡ ἐδραΐσις τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων τῶν τε ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων καὶ ἡ τοῦ κλήρου ἐκπαίδευσις; "Ἄς λάβωσι τὸν κόπον οἱ τὰ τῆς πολιτείας ἰθύνοντες νὰ ἐξετάσωσι τὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις τοῦ Γκυζῶ, τοῦ Βίσμρκ, τοῦ Γλάδστωνος, τοῦ Γορτσάκωφ καὶ τότε θὰ ἐννοήσωσι πῶς ἡδυνήθησαν νὰ διαπρέψωσιν ὡς μεγάλοι πολιτικοὶ καὶ νὰ μεγαλύνωσι τὰ ἑαυτῶν ἔθνη. Ἐν ἀμιλλῶνται νὰ τοὺς μιμῶνται εἰς τὰ πολιτικά, στρατιωτικά, οικονομικά, ἐπιστημονικά, διὰ τί νὰ μὴ τοὺς μιμῶνται καὶ εἰς τὰ θρησκευτικά, ἀφοῦ μάλιστα κατέχουσι καὶ τὸν ἀδάμαντα τῆς ὀρθοδοξίας; "Ἄς συγκρίνωσιν οἱ πολιτικοὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους τὴν ἐν Εὐρώπῃ τάξιν καὶ ἀσφάλειαν τῆς τιμῆς, ζωῆς καὶ περιουσίας τοῦ πολίτου μὲ τὸ ἐν Ἑλλάδι βαθυλάνειον χάος τῆς ἀταξίας καὶ ἀκοσμίας. Νυκτοκλοπή, ἀπάτη, λωποδυσία, ἀλληλοκτονία, ἡθικὴ ἐξαχρείωσις, περιφρόνησις πρὸς τὴν θρησκείαν, συστηματικὴ βλασφημία κατὰ τοῦ Ὑψίστου, διχόνοιαί, πάθη, μίσση, ἀντεκδικήσεις, ὕβρεις χονδροειδεῖς καὶ διαπληκτισμοὶ οὐ μόνον ἐντὸς τοῦ βουλευτηρίου, ἀλλὰ καὶ ἐντὸς τοῦ θυσιαστηρίου, τὰῦτα τί μικρυροῦσι; τὴν θρησκευτικὴν, πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν ἡμῶν κατὰπτωσιν. Τίς πταίει; ἀποκριθῆτωσαν ἄλλοι. Ὁ δύστηνος λαὸς ἀθιμονῶν ἀποδίδει τὴν δυστυχίαν ἄλλος μὲν εἰς τὸ πολίτευμα, ἄλλος εἰς τὴν Βουλὴν. ἄλλος εἰς τοὺς ὑπουργοὺς, ἄλλος εἰς τὸν ἡγεμόνα καὶ ἄλλος εἰς ἄλλο. Ἡμεῖς δὲ ποῦ; Εἰς τὴν ἀθέτησιν τῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης, εἰς τὴν διχόνοιαν καὶ διαίρεσιν ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων. Δὲν ἰσχύει τάχα καὶ διὰ τοὺς ἐμπειστημένους τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα τὸ τοῦ Παύλου· «*Εἰ ἀλλήλους δακτετε, βλέπετε μὴ ὑπ' ἀλλήλων ἀναλωθῆτε*» Γαλ. 5, 15.

Τίς ποτε ὑπουργὸς διάδοχος, ἡκολούθησε τὰ ἔγνη τοῦ προκατόχου, ὡς ἡ ἀνάγκη ὑπερέβηκεν τοῦτο τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα, ὡς συνέβη προχθὲς εἰς τὸ πολὺκλαυστον καὶ ἀτυχὲς ἑλληνικὸν ζήτημα μεταξὺ Γλάδστωνος καὶ Σώλσβαργ, καὶ ὡς συμβαίνει ἐν Ρωσίᾳ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ μεγάλου Πέτρου; "Ὅτι εἰς τὸν ἕνα φαίνεται ὀρθόν, ὁ ἄλλος λέγει λοξόν. "Ὅτι ὁ εἰς λέγει λευκὸν ὁ ἕτερος μέλαν, ὅτι ὁ εἰς ὠφέλιμον ὁ ἄλλος ὀλέθριον. Πῶς λοιπὸν θέλετε, ὦ πολιτικοὶ καὶ κληρικοὶ νὰ

ἀνορθωθῶμεν, ἐνῷ ἐσμὲν πεπτωκότες; Τότε θὰ ἀνορθωθῶμεν, ὅταν διορθωθῶμεν. "Ἄς μᾶς συγχωρήσωσιν οἱ ἀναγνώσται, διότι ἐγγράφωμεν μὲ καρδίαν αἰμάσσουσαν κατὰ τὴν ἀπορράδα καὶ ὀδυνηρὰν διὰ τὴν Ἑλλάδα ἡμέραν τῆς 27 Ἀπριλίου. Λοιπὸν εὐσέβεια πρὸς Θεὸν καὶ ὁμόνοια μεγαλύνουσι τὰ ἔθνη, ἀπιστία καὶ διχόνοια παραλύουσι. «*Πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα ἐφ' ἑαυτὴν, οὐ σταθήσεται, εἰπὲν ὁ Χριστὸς, καὶ εἶναι ἐναργεστάτη ἀλήθεια. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσεται, οἱ δὲ λόγοι τοῦ Θεοῦ μένουσιν αἰώνιοι καὶ ἀμετάβλητοι. «Μακάριον τὸ ἔθνος οὗ ἐστὶ Κύριος ὁ Θεὸς αὐτοῦ.»* Ψαλ. 32.

ΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ Ο ΘΕΟΣ ΔΟΞΑΖΕΙ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ.

Τὰ σώματα τῶν φίλων τοῦ ὁ Θεὸς τιμᾷ μετὰ θάνατον, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῶν ἀρετῶν καὶ τῶν ἀγώνων ἐκάστου αὐτῶν διὰ δύο ἐναργεστάτων ἀποδείξεων καὶ ὑπερφυσικῶν χαρίτων. Καὶ πρώτη μὲν εἶναι ἡ εὐωδία τοῦ σώματος ἢ τῶν ὁστέων, δευτέρα δὲ τὰ σημεῖα, ἅπερ ἐνεργοῦσιν ὡς ἐπιτοπλεῖστον εἰς τὰς ἱατρείας πολλῶν ἀνιάτων νόσων. "Ὅστις ἀμφιβάλλει ἅς μεταβῇ εἰς *Κέρκυρα* ἵνα ἴδῃ τὸν Ἱεράρχην τοῦ Χριστοῦ *Σπυρίδαρα*, καὶ τὴν βασιλίσαν *Θεοδώραν*, εἰς τὴν Ζάκυνθον τὸν *Διονύσιον*, εἰς τὴν Κεφαλληνίαν τὸν *Νοταρᾶν Γεράσιμον*, εἰς τὴν Θεσσαλονίκην τὸν *Παλαμᾶν Γρηγόριον*, εἰς τὴν Χίλῃν τὸν Ἱεράρχην καὶ ὁμολογητὴν *Εὐθέμιον Σάρδεων*, εἰς τὰς Ἀθήνας τὴν *Φιλοθέαν* καὶ τὸν Ἱερομάρτυρα *Πατριάρχην Γρηγόριον* τὸν *Ε'*, καὶ εἰς τὴν ἐν *Γορτυρίᾳ* μονὴν τοῦ Προδρόμου τὸν Ἱεράρχην *Χριστιανουπόλεως Ἀθανάσιον*, οὗ τὴν ἁσματικὴν ἀκολουθίαν ἤδη ἀναδημοσιεύομεν.

Τὴν εὐωδίαν ἣν ἔχουσι τὰ σώματα ἢ τὰ ὁστά τῶν ἁγίων μετὰ θάνατον, καὶ τὴν ἱατρείαν ἣν δίδουσιν εἰς τοὺς μετὰ πίστειος προστρέχοντας, προεῖπεν ὁ προφήτης Ἠσαΐας. «*Καὶ ὄψεσθε, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὰ ὁστά ὑμῶν ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ.*» Ἠσ. Κεφ. 66. ὁ δὲ μέγας Παῦλος τοῦ ὁποίου καὶ τὰ ἐκ τοῦ χρωτὸς σουδάρια καὶ σημερινία εἶχον ἱκατικὴν δύναμιν, λέγει. «*Χριστοῦ εὐωδία ἐσμὲν.* Κορ. 2, 14. Ἡ δὲ ἀγία τοῦ Χριστοῦ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ὑμνοῦσα καὶ τιμῶσα τοὺς ἁγίους μάρτυρας καὶ τοὺς ὁσίους καὶ δικαίους τοὺς εἰς Θεὸν εὐαρεστήσαντας, λέγει «*Δι' ἐγκρατείας τῶν παθῶν*

»τὰς πυριφλέκτους ἀπονεκρώσαντας ὁρμὰς καὶ τὰς κινήσεις τοῦ Χριστοῦ οἱ μάρτυρες ἔλαβον τὴν χάριν, τὰς νόσους ἀποδιώκειν τῶν «ἀσθενῶν», καὶ ζῶντες καὶ μετὰ τέλος θανατοουργεῖν. Ὅντως θαύμα »παράδοξον! ὅτι ὅσῃα γυνῆ ἀκλῦζουσιν ἰάματα. Ὁ δὲ μέγας »Βασίλειος, λέγει. Ὁ ἀψάμενος ὁσίων μάρτυρες, λαμβάνει τινὰ με- »τουσίαν ἁγιασμοῦ ἐκ τῆς ἐν τῷ σώματι παρεδρευούσης χάριτος: τί- »μιμος οὖν ἐνώπιον Κυρίου ὁ θάνατος τῶν ὁσίων αὐτοῦ».

Τοῦτο εἶνε σημεῖον ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἐπενερ- »γεῖ καὶ παραμένει ἐν τῇ ὁρθοδόξῳ τοῦ Χριστοῦ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ. Εἶνε φωνὴ Θεοῦ τοὺς πάντας βεβαιούσα τὴν ἀλήθειαν τῆς Ἀνατολι- »κῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ ποία δύναμις εἶνε ἐκείνη ἥτις διαφυλάττει ἀκί- »ραια τὰ σώματα τῶν ἁγίων ἀποπνέοντα μυρίπον εὐωδίαν, καὶ ἀπο- »νέμοντα ἰάσεις εἰς τοὺς ἐκ πολλῶν καὶ ποικίλων νόσων πάσχοντας; Διστάζουσιν τινες μήπως εἶνε τεταρχειμένα; ἅς λάβωσι τὸν κόπον νὰ ἐξετάσωσιν ἰδίους ὁμμάσι, καὶ ἂν ἦνε χημικοὶ, ἢ ταρχεινται, αὐτὴ ἡ ἐπιστήμη θὰ τοὺς βεβαιώσῃ. Οὐδεὶς λέγει ὁ ἐνδοκιστής, διδοὶ προ- »σοχὴν εἰς αὐτὰ σήμερον κατὰ τὸν αἰῶνα τῶν φώτων καὶ τοῦ πολιτι- »σμοῦ! Φῶς καὶ πολιτισμὸς εἶνε νὰ μάθῃ ὁ ἄνθρωπος ὅτι, δὲν γινώρι- »ζει. Αὐτὰ τὰ σώματα ὑπάρχουσιν ἄλλο μὲν πρὸ 1150 ἐτῶν, ἄλλο πρὸ 1000, ἄλλο πρὸ 500, ἄλλο πρὸ 300 καὶ ἄλλο πρὸ 200, εὐωδι- »άζουσι καὶ ἐνεργοῦσι, δὲν ὀρεῖλω τάχα νὰ ἐξετάσω νὰ εὕρω τὴν ἀκρί- »θειαν; Πᾶς ὁ βλέπων μίαν ἐνέργειαν ὑπερβαίνουσαν τοὺς φυσικοὺς νόμους, καὶ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ πάντοτε ὑπάρχουσιν, καὶ μὴ θέλων νὰ ἐξετάσῃ ἵνα εὕρῃ τὴν αἰτίαν, εἶνε βλάξ καὶ ἡλίθιος. Ἀλλ' ἐνταῦθα οὐδεμία φεάκη. Ὁ Θεὸς ἐνεργεῖ διὰ τῶν ἁγίων του. «Θαυ- »μαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, ψαλ. 67

Καὶ λοιπὸν, ἐπειδὴ ὁ προορισμὸς παντὸς χριστιανοῦ εἶναι τὸ νὰ γένηται ἅγιος καὶ ἐξομοιωθῇ τῷ Θεῷ διὰ τῶν καλῶν ἔργων, ἅς ἀγωνι- »σθῶμεν πάντες ἵνα γεινώμεν ἅγιοι καὶ φίλοι Θεοῦ. Γέγραπται γὰρ «ἅγιοι γίνεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι. Λευιτ.»

ΤΕΛΟΣ

Κατάλογος τῶν κ.κ. Συνδρομητῶν.

ΑΘΗΝΩΝ

N. Ἀναστασίου	10	Παντελῆς Μπούκης	Ἰω. Σ. Φράγκος
Τ.Π. Λέγγερης ἔμπορος	5	Κωνστ. Ζερδόπουλος	Στ. Φωκῆλος
Γ. Βαρβιτσιώτης »	2	Ἀριστ. Λιανοσταυρίδας	Ἰω. Χαριτάκης
Γ. Παπαδόπουλος »	2	Π. Γ. Πανόπουλος	Τηλέμ. Ρομπάς
Γ. Γεωργακόπουλος	3	Δημ. Κέκσερης	Γ. Ἀ. Κοτμύπουλος
Κ. Ἀγγελόπουλος		Λεωντ. Ρουσσάκης	Γεώργ. Ρούσου
Γ. Π. Λέγγερης		Κ. Σ. Ζαφειρόπουλος	Νικολ. Μήτσας
Ἀθ. Βαρουζάκης		Χρ. Γ. Κουλιμπίνης	Γεώργ. Πετρίδης
Ὀδυσσεὺς Παπανδρέου	2	Ν. Κοκκῶνης	Μιχ. Βαθῆλος
Δ. Νέρης	2	Γ. Σ. Σταματίου	Γ. Ἰω. Θεοδώρου
Ἰω. Π. Λαγούλης		Π. Μητρούρας	Π. Μπελάδης
Ἀθ. Βασιλόπουλος	5	Ἰω. Τζουβελάπουλος	Γ. Γεωργιόπουλος ἄρχιμουσικ.
Β. Βασιλόπουλος	5	Στ. Λυγδόπουλος	Νικ. Βασιλείου
Εὐμ. Ἀλτίγος		Ἀρ. Λυγδόπουλος	Δ. Παπαντωνίου δ.κλ.
Κ. Λιάκος		Διονύσιος Χρυσουμάκης	Δούκας Περίκλης
Ἀθ. Σωτηρόπουλος	2	Ἀ. Ἀθ. Γαρθῶνης	Κρητικὸς Χρύσανθος
Ν. Πίσσος		Γεώργιος Διενῆς	Γ. Κωνσταντίνους
Θ. Τ. Δεκάσης		Σ. Κριτεβουλίδης	Ῥεβελᾶκης Κωνσταντίνος
Κ. Σπ. Κουρούσης		Σπύριος Μήλιος	Γεώργ. Ῥήσας
Π. Ἰω. Ψωμάς		Κωνστ. Πολυχράτης	Εὐθύμ. Δούκας
Ἀργύρης Κουρούσης		Σωτήριος Γεωργίου	Χρ. Καβέλαρης
Ἰω. Φρουνιιώτης		Δημήτριος Νικολάου	Δημ. Αἰγινήτης
Ἰω. Τσαγκάρης		Π. Ἀναστασόπουλος	Ν. Δ. Πύλλουρας στοχεῖο- θέτης 2
Κ. Ἰω. Μέγγενης		Α. Σωτηρόπουλος ἱεροδιάκ.	
Χ. Παπαδόπουλος		Δ. Ἰωαννίπουλος »	Αἱ Κυρίαι:
Χρ. Ἀλεξόπουλος		Ἀνθ. Παντελάκης »	Σμαράγδα Βαλτατζή 5
Β. Κουρουσόπουλος		Ἀριστείδης καὶ Δημήτριος	Καλλιόπη Μεσσηνίχη
Κυριάκος Σολωμὸς		ἄδελφοὶ Τσαουσόπουλοι	Καλλιόπη Καθανιάρη
Θεόδωρος Ἀργύρας	2	Ἀγγελος Σίμος	Εὐφροσύνη Γ. Τομπάζη
Θεοφάνης Μιχαλόπουλος		Νικόλαος καὶ Παναγιώτης	Σμαράγδα Θεοδωρίκη
Ἰω. Χαπάκης		ἄδελφοὶ Ῥογκόπουλοι	Ἄννα Νοταρᾶ 2
Κ. Β. Παυτόπουλος	2	Παναγ. Γρηγοράκης	Γεωργία Π. Λάμπρου 2
Ἄννα Τεζζάκη		Εὐστάθιος Παπαδάκης	Μαριώρα Γ. Ριζοῦ 2
Εὐστάθιος Παπαδάκης		Ἰω. Απολλωνίδης	Ἀνδρομάχη Ῥενιέρη 2
Σοφία Μεντελοπούλου		Σταῦρος Φραντζῆς	Ἰωάννης καὶ Ἑλένη Ρούκη
Πανάρετος Παπαευθίου.		Ἀναστ. Παπαδόπουλος	Ἀγγελικὴ καὶ Εὐφροσύνη
Δημ. Ἰωαννίπουλος		Δ. Ἀγοραστίδης ἱερεὺς	δεσποινίδας Ἀ. Χαρθούρη 2
Νικ. Καραλόπουλος	2	Π. Ἀθανασιάδης ἱερομόν.	Ἀμαλία Κατριδανού
Ἀ. Καλαμπούσης		Ἰω. Νικολαΐδης	Μαρινῶ Λαμπροῦλη
Π. Πετρερῆς		Εὐθύμιος Καζάκος	Μαρινῶ Γαληνοῦ
Σπυρ. Μάνεσης		Ἐμ. Κοπελιδῆς ὁργανοπ.	Ἑλισάβετ Δ. Ὀρφανίδου
Νικ. Ριζόπουλος		Σωτήριος Χρηστίδης	Ἑλένη Λυττακα
Γεώρ. Πισιμέσης		Νικολ. Φλωριανός	Ἀμαλία Χρ. Δρασίνη
Γεώρ. Ψωμάς		Βασίλ. Μανημάνης	Μαρία Γαλαστίδου
Χ. Καρυοκύλλης		Βασίλ. Βασιλείου	Ἑλένη Γ. Σούτσου
		Ν. Παπαρκεῦς	Κυράττω Φιλοσοφοπούλου

ΚΕΡΚΥΡΑΣ

† 'Ο Σεβασμιώτατος Κερ-
κύρας Ευστάθιος 10
'Αρχιμ. Εὐγ. Κυτήρης 2
Σ. απαγεώργιος καθηγ. 2
Ζ. Πυέρρης δικηγόρος 2
'Ι. Α. Ρωμανός γυμνασ. 2
'Αννα Π. Ζωλῆ 2
Παρθένιος 'Ακύλας διευθυν-
της 'Ιερατ. Σχολῆς 2
Ο. Α. Οικονόμος 2
Γ. Κ. 'Ανδρούτσος 2
Γ. Δ. Μιχαήλ
'Οδ. Μαζοῦκος
'Ι. 'Ι. 'Ιωάννου 2
Γ. 'Ι. Ράγκος 2
Κ. 'Ι. Τσούφκας 2
Γ. Νικολόπουλος μαθητῆς 2
Ν. Γ. Νικολαΐδης 2
'Αναστ. Κ. 'Αλιεύς
Βικέντιος Λοπρέδης
Ευστάθ. 'Ιερεὺς Μεταλληνός
Καλλίνικος 'Ιερομόναχος.
Μονὴ Πλατυτέρας 3
Συμ. 'Ιερομ. Μουζακίτης 3
'Αγαθ. Μάμαλας 'Ιερομ. 2
Νικ. Μεταλληνός μοναχ. 2
Δ. Αὐλωνίτης μοναχός 2
Βενέδ. Μακρῆς 'Ιερομ. 2
'Ανδρόνικος Καραδῆς
'Ακάκιος Μιτζιάλης
Σωφρόνιος Γουαρόπουλος
'Αβράμιοι Κουσερῆς
Γλυκερίος Κόντης
Δαμιανός Σγούρος
Παρθένιος Βιτουλαδίτης
Σάββας Μ.
'Ο πρωτοψάλης 'Ιερεὺς 'Ιω.
Σάββας
ΠΕΙΡΑΙΩΣ
'Ο πρῶην Πατρῶν Σεβα-
σμιώτατος 'Αβέρκιος 10

ΘΗΒΩΝ

'Ο ἡγούμενος μονῆς Πελα-
γίας 'Αδέρ. Καρύδης 10
ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ
† 'Ο Τριφυλλίας καὶ 'Ο-
λυμπίας Νεόφυτος 10
'Αρχιμ. 'Ανθίμος Γεωργα-
κόπουλος 2
Χρ. 'Αναγνωστόπουλος οἰ-
κονόμος 2
'Αν. Οικονομίδης 'Ιερεὺς 2
Γερμ. Δουρδουνᾶς 'Ιεροδ.
Δημ. Φιλανδρῆς
Κ. Πετρούζης συμβολ.
Διο. Δημητράκοπουλος 'Ιε-
ρεὺς ἐκ Χριστιάνων καὶ
'Ι. Γρηγορόπουλος 'Ιερεὺς
ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ
Γ. Σαμπράκος ἔμπορος 5
Γ. Γιαννακούλας 2
Π. Δ. Ταμπακόπουλος 2
Θ. Α. 'Ρακόπουλος
Κ. Β. Τάβος
Γ. Παπαγιαννόπουλος
Ν. 'Αθ. Φαρφαρᾶς
'Ιω. Παπαδόπουλος
Β. Δ. Σταθόπουλος
Παῦλος 'Αναστασίου
Δ. Σ. Τράμπας
Ν. Χ. Κούμανης
'Αλ. Γ. Συρεγγέλας
Χρ. -'Ιω. Βουγιουκλῆς
Ν. Γ. Κόντος
Δ. Α. Κουζούλης
Χρ. 'Ι. Βερσῆς
Κ. Δ. Λέκκας
Σ. Χ. Μηζιόπουλος
Δυσανάγνωστον
'Αθ. Ταγκαρόπουλος
'Ηλ. 'Εμμ. Σπορίδης
Κ. 'Ροῖνός

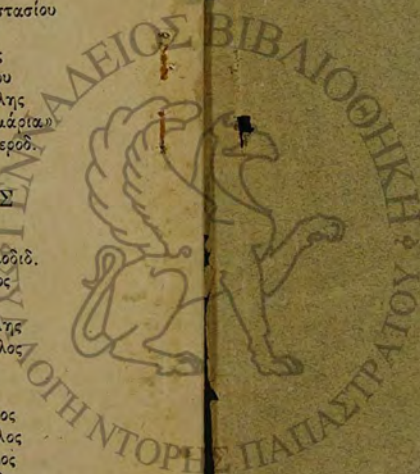
'Ηλίας Καπρούλας
Κωστ. Π. Ταμπακόπουλος

'Η ἐν Γορτυνίᾳ Μονὴ τοῦ
Προδρόμου 10

ΞΗΡΟΧΩΡΙΟΥ

Νικ. Σταμέλλος
'Ιω. Παναγιωτόπουλος
Εὐστ. Βεργῆς Γιάλουτρα
'Ανανίας 'Αναστασίου
Μονὴ 'Ηλία
'Ιω. Γ. Πέτρου
'Απόστ. 'Ιερεὺς 'Αναστασίου
Στέφανος Στεργίου
Λουῖζος Μαρκόζανος
Χρῆστος Παναγιώτου
'Αθανάσιος Μαραβέλης
'Α. Σταθάκης «Καμάστα»
Σεραφεῖμ Μιχαήλ 'Ιεροδ.
'Ιω. Ζήση Μούκας
ΖΑΤΟΥΝΗΣ
(Γορτυνίας)

Κ. Δουρόπουλος δημοδιδ.
Γ. Φ. Θεοφιλόπουλος
Δ. Γ. Κάζαγλης
Σπηλ. Μ. Χριστούλης
Νικόλ. Κ. Θανόπουλος
Δ. Κ. Θανόπουλος
'Ιω. Ν. Κάζαγλης
Γ. Π. Λυμπερόπουλος
Κ. Α. Λυμπερόπουλος
Γ. Α. Οικονομόπουλος
Χ. Π. Λυμπερόπουλος
Γ. Α. Ζαρρῆς
Ν. Ρ. Θεοφιλόπουλος
Π. Σταυρόπουλος
'Αθ. Ν. Κινηνῆς
Λ. Ν. Θανόπουλος
Λ. Δ. Θανόπουλος
Κ. 'Ι. Κάζαγλης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

- 1 Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου καὶ βιογραφία.
- 2 Τὴ κατ'ὀρθόδοξον οἱ ἅγιοι διὰ τῆς πίστεως.
- 4 Πῶς δύναται τις γενέσθαι ἅγιος.
- 5 Ἀνάγνωσις τῶν ἁγίων Γραφῶν.
- 6 Ὁ Θεὸς μεγαλύνει καὶ ταπεινοὶ τὰ ἔθνη.
- 7 Τοὺς ἁγίους ὁ Θεὸς δοξάζει καὶ μετὰ θάνατον.

Ἐπειδὴ εἰς τὸ συλλογιῶν προσέτεται καὶ τρίτον τυπογραφικὸν φύλλον, πρὸς τὸν τὴν τυπογραφίαν δεκάτορον διὰ ταπεινότητος.

Ἡ παλαιότερη ἢ ἡ νεώτερη ἀποτύπωσις ἀποτύπων μὴ εἶρον ἐν ἀρχῇ τοῦ βιβλίου ἀποτύπων ἡ παλαιότερη ἢ ἡ νεώτερη ἀποτύπων.

Τυπῶται λεπτῶν 60.